

Svarbiausia - kalbos!

Informacija apie **28** Europos kalbas

Airių

Danų

Ispanų

Lenkų

Portugalų

Rusų

Švedų

Anglų

Esperanto

Italų

Lietuvių

Prancūzų

Slovakų

Turkų

Bulgarų

Estų

Kroatų

Maltiečių

Romų

Slovėnų

Vengrų

Čekų

Graikų

Latvių

Olandų

Rumunų

Suomių

Vokiečių

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

© 2019 kids.lingvo.info

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai. Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.

Airių Gaeilge

Kalbos nešiotojų skaičius

oficialių duomenų nėra, maždaug apie 100 000; 2 mln. deklaruoja mokyklinės kalbos žinias.

Oficiali kalba

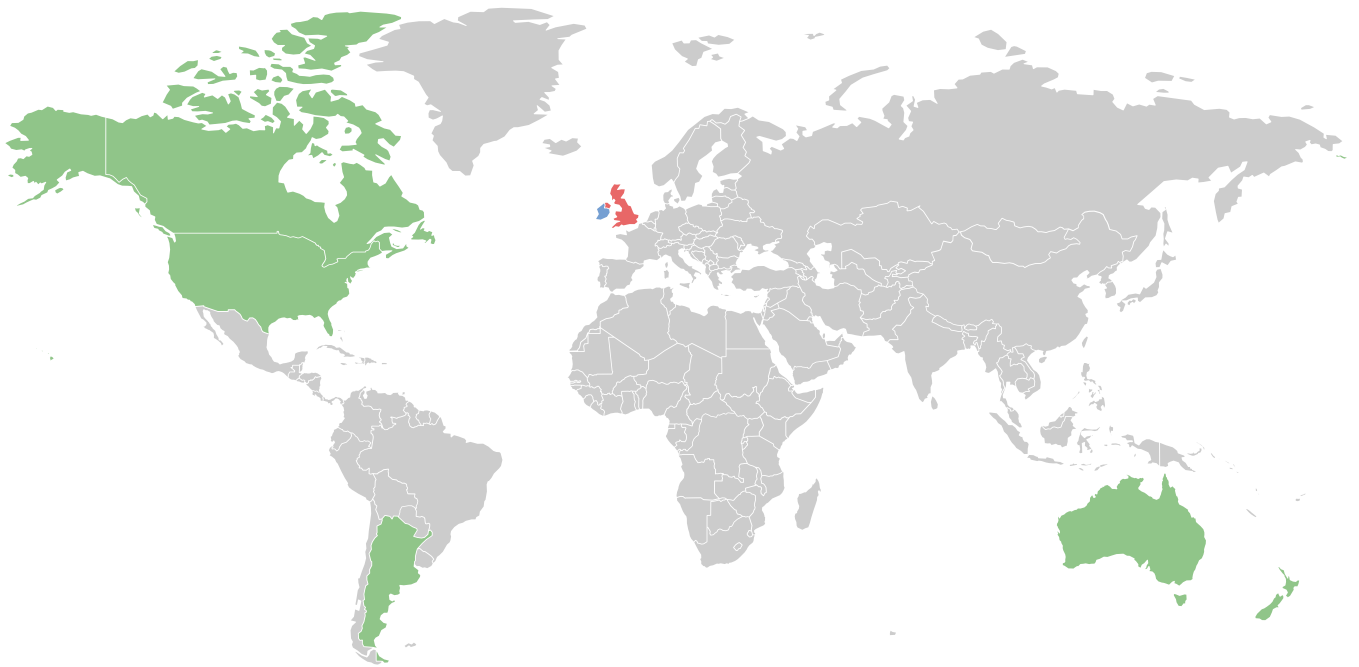
Airijoje, ES

Mažumos kalba

Šiaurės Airijoje (Jungtinė
Karalystė)

Diasporos kalba

JAV, Kanada, Australija,
Jungtinė Karalystė, Naujoji
Zelandija

ABC

Abėcėlė

26 raidės, lotynų abėcėlė, senoji gaelų abėcėlė

Gramatiniai linksniai

3

Kalbos kodas

ga, gle

Lingvistinė tipologija

Flektyvus, priebalsių žodžių pradžioje mutacija,

VSO

Kalbų šeima

Indo-Europiečių, keltų šaka, gaelų grupė

Dialektų skaičius

3

Ilgiausias žodis

príomhfheidhmeannach

vykdomasis direktorius

Įdomus žodis arba sakinyš

leis leis leis, leis

ir jo nuoga šlaunis taip pat

Rašyba ir tarimas

a á b c d e é f g h i í l m n
o ó p r s t u ú

Žodžių kamienai

mí-abha

bhuf, bhuf

cúcú rícú

bam

hm

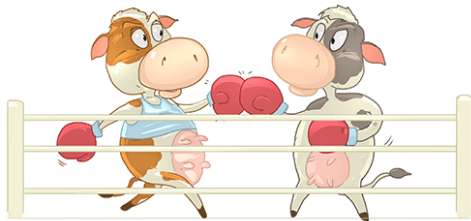
Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Bíonn adharca fada ar na ba thar lear.

Užsienio karvės turi ilgus ragus.

Tolimi daiktai ir įvykiai atrodo mums patraukliau negu tai, kas yra po ranka. Linkima, kai kažkas išvažiuoja

Troid na mbó maol.

Beragių karvių kova.

Jie nesužeidė vienas kito, nes neturi ragų. Sakoma, kai niekas nenori įžeisti kitų žmonių.

Nuair a imíonn an leann, imíonn an greann.

Kai baigėsi alus, linksmybės baigėsi.
Linksmybių mastas priklauso nuo alaus kiekio.

Mura maith leat an aimsir, ní fada uait malairt aimsire.

Jeigu jums nepatinka oras, neilgai teks laukti ir kito oro!

Airijos orai yra labai permainingi, tad per vieną dieną galima patirti keturis sezonus išsyk.

Anglų

English language

Kalbos nešiotojų skaičius

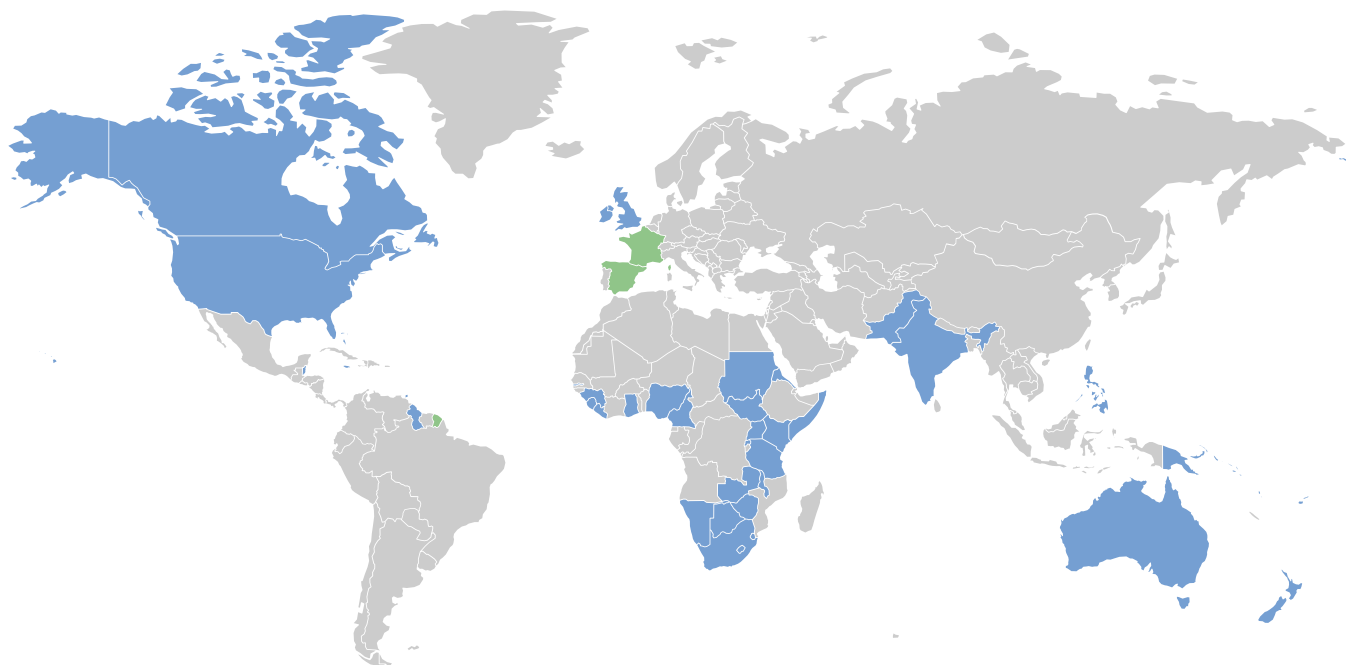
360 milijonų, apie 70 milijonų Europoje

Oficiali kalba

54 šalys, pavyzdžiui Europoje: Didžiojoje Britanijoje (60 milijonų), Airijoje (4,5 milijono). Pasulyje: Jungtinės Valstijos (267 milijono), Kanada (50 milijonų), Australija (18 milijonų), Naujoji Zelandija (4 milijonai). Anglų kalba taip pat naudojama buvusiose Britanijos ir Amerikos kolonijose kaip oficiali kalba administravimui, švietimui, verslui, nors dauguma šneka kitomis kalbomis privačiame gyvenime, pavyzdžiui Indija (125 milijonai angliskai kalbančių) ir Pakistanas (88 milijonai).

Diasporos kalba

Ispanijoje ir Prancūzijoje yra apie 3 mln. žmonių, laikančių save Jungtinės Karalystės Sandraugos piliečių palikuonimis, Afroamerikietiška anglų kalba Dominikos Respublikoje, Kanadoje ir iš dalies Jungtinėse Valstijose.

ABC

Abėcėlė
26 raidės

Gramatiniai linksniai
0

Kalbos kodas
en, eng

Lingvistinė tipologija
izoliacinis, *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių šeima, Germanų atšaka, Vakarų Germanų grupė

Dialektų skaičius
apie 30 dialektų pačioje Anglijoje, apie 10 likusioje Jungtinės Karalystės dalyje, apie 20 - Airijoje ir smulkesnėse salose, apie 50 JAV, apie 10 Kanadoje, apie 15 - Australijoje ir Naujoje Zelandijoje, 10 - Indijoje, daugiau dešimties įvairiose Jungtinės Karalystės Sandraugos šalyse ir įvairiose užjūrio teritorijose

Ilgiausias žodis

antidisestablishmentarianism

politinis judėjimas Anglijoje už Anglikonų bažnyčios valstybinio statuso išsaugojimą

uncharacteristically

nebūdinga

Įdomus žodis arba sakiny

ultrarevolutionaries

kiekvienas balsis dvigubas

sequoia

iš septynių raidžių - 5 skirtingos balsės

strengthlessnesses

tik 18 raidžių su vienu tipu balsių

rhythms

septynios raidės ir nė vienos iš 5-ių balsių

Rašyba

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Žodžių kamienai

meow

bow wow

cockadoodledoo

oink oink

mooo

yeehaw

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Walls have ears.

Ir sienos turi ausis.

Kažkas gali klausytis.

Better a live coward than a dead hero.

Geriau gyvas bailys, nei miręs herojus.

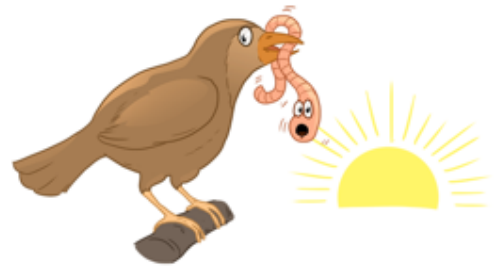
Drąsa negali duoti geriausių rezultatų.

The road to hell is paved with good intentions.

Kelias į pragarą grįstas gerais ketinimais.

Nėra gerų ketinimų, jei jie neįgyvendinti.

The early bird catches the worm, but it is the early worm that gets caught.

Ankstyvas paukštelis kirminus gaudo, bet

ankstyvas kirminas gerklėje stringa

Bulgarų

Български език

Kalbos nešiotojų skaičius

apie 7 mln. Bulgarijoje, 10-12 mln. kalbančių visame pasaulyje

Oficiali kalba

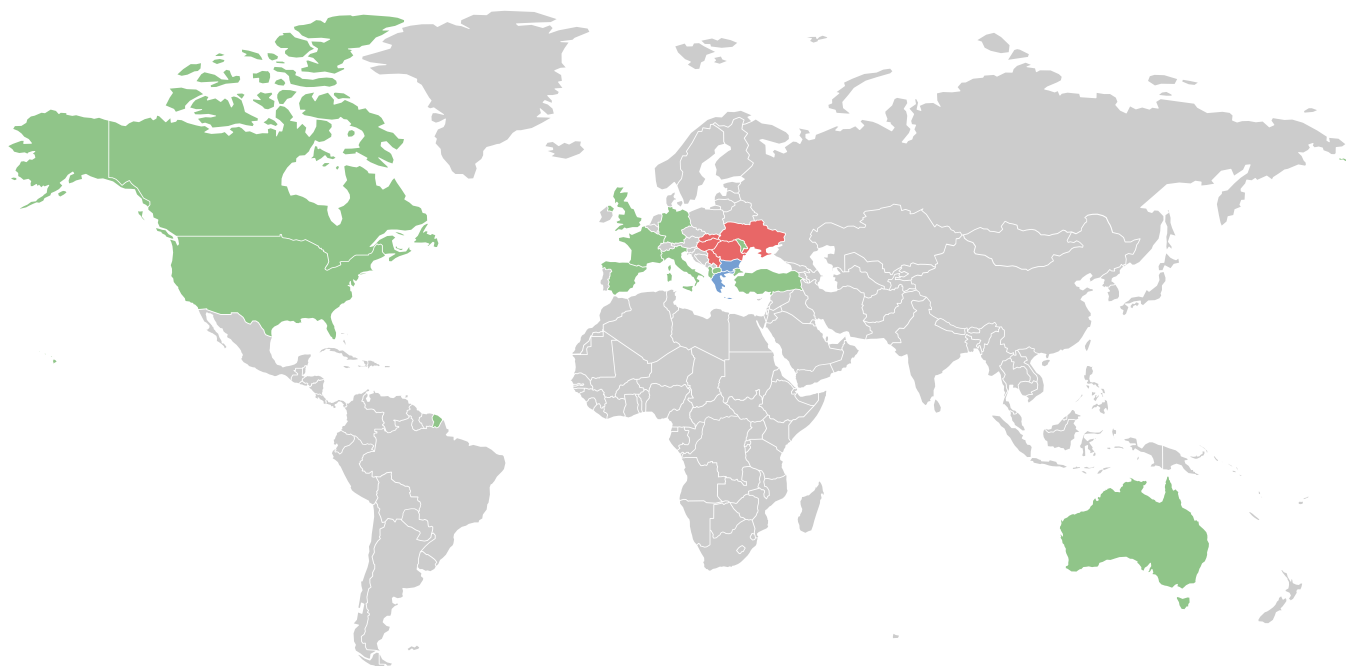
Bulgarijoje, Atono kalne
(Graikija), ES

Mažumos kalba

Rumunijoje (Banato variantas),
Serbijoje, Slovakijoje, Ukrainoje,
Vengrijoje

Diasporos kalba

Australijoje, Albanijoje,
Kanadoje, JAV, Prancūzijoje,
Graikijoje, Vokietijoje,
Ispanijoje, Italijoje, Turkijoje,
Jungtinėje Karalystėje, įvairiose
kitose pasaulio dalyse

ABC

Abėcėlė
Kirilica, 30 raidžių

Gramatiniai linksniai
0

Kalbos kodas
bg, bul

Lingvistinė tipologija
Flektyvus, *pro-drop*, *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių kalbų šeima; baltų-slavų kalbų grupė; slavų kalbų šaka; pietų slavų atšaka

Dialektų skaičius
apie 70 dialektų, kuriuos galima suskirstyti į dvi dideles grupes (Rytų ir Vakarų)

Ilgiausias žodis

Непротивоконституционствувайте
Jokių veiksmų prieš konstituciją! (Daugiskaitoje)
39 raidės (žodis nėra įtrauktas į oficialius žodynus)

Įdomus žodis arba sakinyš

За миг бях в чужд, скърцащ плюшен фотьойл.
Akimirkai aš atsidūriau cypiančiame pliušiniame krėsele.
33 raidžių Pangrama -sakinyš naudojant kiekvieną abėcėlės raidę mažiausiai kartą

Нина рита тиранин.

Nina spardo tironą.

15 raidžių palindromas - frazė, kuri skaitoma vienodai iš abiejų pusių.

АБВГДЕЖЗИЙКЛМН ОПРСТУФХЦЧШЩЪЬЮЯ

Žodžių kamienai

мяу

бау-бау

кукуригу

грук-грук

мууу

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

На баба ти хвърчилото!

Tavo senelės aitvaras!

išreiškia panieką kažkam neįmanomam, neįtikėtinam.

Да вдигаме гълъбите!

Einam gaudyti balandžių!

Eikime!

Гладна мечка хоро не играе.

Alkana meška nešoka.

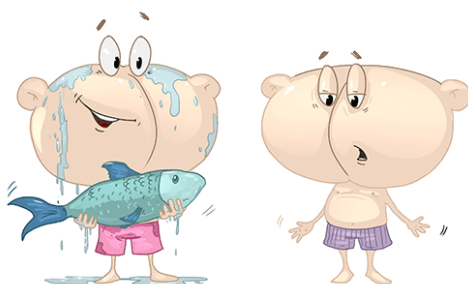
Alkanam ne iki šokių.

**Видяла жабата, че подковават вола, и тя
вдигнала крак.**

Pamatė varlė, kad jautį pakaustė, ir pati letenėles
pakėlė.

Bandymas pasirodyti kažkuo daugiau nei yra iš tikrųjų.

Сухо дупе риба не яде.

Nesudrėkinęs sėdynės žuvies nevalgysi.

Nesudaužęs kiaušinių, kiaušinienės neišsikepsi.

На гол тумбак - чифте пищови.

Nuogas, basas, o vis į ponus taiko.

Nuogas, basas, bet jau toks ponas!

Greitakalbės

Петър плет плете, през три пръта
преплита. Подпри, Петре, плета! Падна,
Петре, плетът.
Petras pina tvorą, pina per tris virbus. Petrai,
paremk tvorą! Petrai, tvora nuvirto!

Шест шишета с уши се сушат на шейсет
и шесто шосе със шест сешоара.
Šešiasdešimt šeštame kelyje šeši vyrai ištuštino
šešis butelius su auselėmis.

Čekų

Český jazyk

Kalbos nešiotųjų skaičius

Apie 10 milijonų

Oficiali kalba

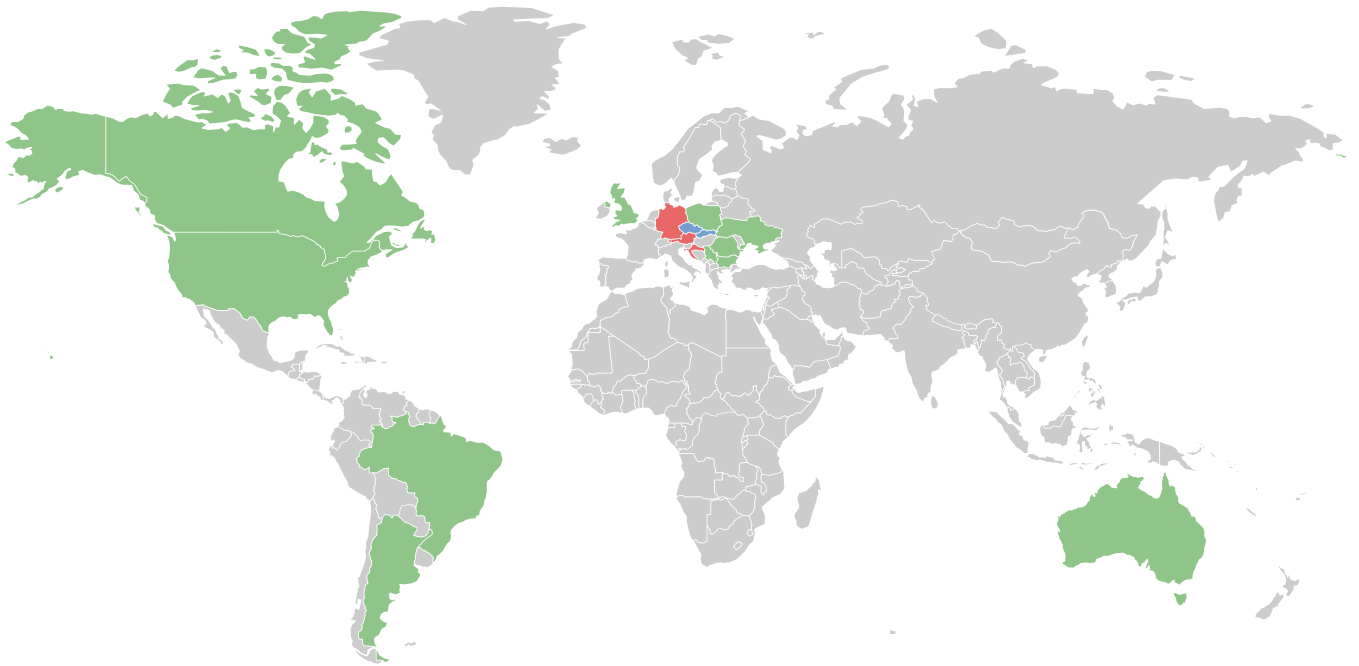
Čekijos Respublikoje; gali būti naudojama kaip oficiali bendravimo priemonė Slovakijos Respublikoje, ES

Mažumos kalba

Austrijoje, Vokietijoje, Kroatijoje, Slovakijos Respublikoje.

Diasporos kalba

Bulgarijoje, Kroatijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Serbijoje, Didžiojoje Britanijoje, Ukrainoje, Argentinoje, Austrijoje, Brazilijoje, Kanadoje, JAV

ABC

Abėcėlė

Modifikuota lotynų/ 42 raidės

Gramatiniai linksniai

7

Kalbos kodas

cs, cze, ces

Lingvistinė tipologija

Flektyvus , pro-drop , SVO

Kalbų šeima

Indoeuropiečių kalbų šeima (vakarinė slavų kalbų atšaka kartu su slovakų, lenkų, serbolužicos ir dviem numirusiom kalbom - polabų ir slovinų).

Dialektų skaičius

5 pagrindinės grupės; stipri čekų šnekamosios kalbos įtaka literatūrinei kalbai (diglosija)

Ilgiausias žodis

nejnezkomercializovávateľnejšího

"tai, ko neįmanoma komercializuoti" aukščiausiojo laipsnio, vyriškos giminės, vienaskaitos kilmininke

nejneznepravděpodobnostňovávateľnějšího

"labiausiai nuolatos neįtikėtinas" aukščiausiojo laipsnio, vyriškos giminės, vienaskaitos kilmininko arba galininko linksniuose

Įdomus žodis arba sakinys

Strč prst skrz krk.

Prakišk pirštą pro gerklę
(taip pat slovakų kalba)

Rašyba ir tarimas

a á b c č d d' e é ě f g h ch i í j k l
m n ņ o ó p q r ř s š t t' u ú ů v w
X y ý z ž

Žodžių kamienai

mňau

haf

kykyryký

bum, buch

hm, mhm

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Bez práce nejsou koláče.

Nėra darbu, nėra ir pyragų

Be noragų, nebus pyragų.

Lepšis vrabec v hrsti nežli holub na střeše.

Geriau žvirblis rankoje, nei balandis ant stogo.

Geriau žvirblis rankoje, negu briedis girioje.

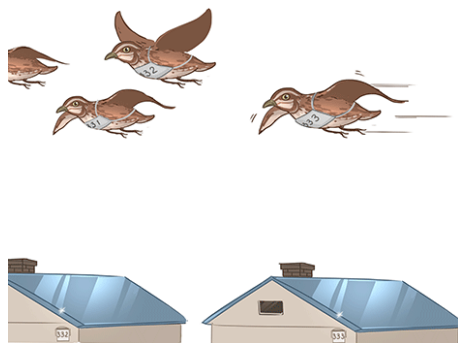

Když se dva perou, třetí se směje.

Kur du pešasi, trečias juokiasi.

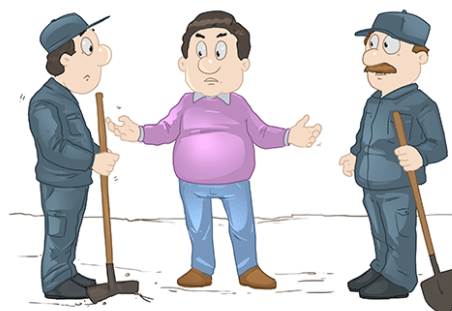
Kur du pešasi, trečias laimi.

Greitakalbės

Tři sta třicet tři stříbrných křepelek
přeletělo přes stři sta třicet tři stříbrných
střech.

333 sidabrinės putpelės skrido virš 333 sidabrinių
stogų.

Pokopete-li mi to pole, nebo nepokopete-li
mi to pole.

Ar tu perkasi man tą lauką, ar neperkasi?

Kmotře Petře, nepřepěřete mi toho vepře, jak mi, kmotře Petře, toho vepře přepěříte,
tak si toho přepěřeného vepře sám sníte.

Dėde Petrai, nedėkite per daug pipirų, jei jūs dėsite per daug pipirų, tai valgysite tokią kiaulieną patys.

Danų

Dansk sprog

Kalbos nešiotojų skaičius

apie 5-6 milijonus

Oficiali kalba

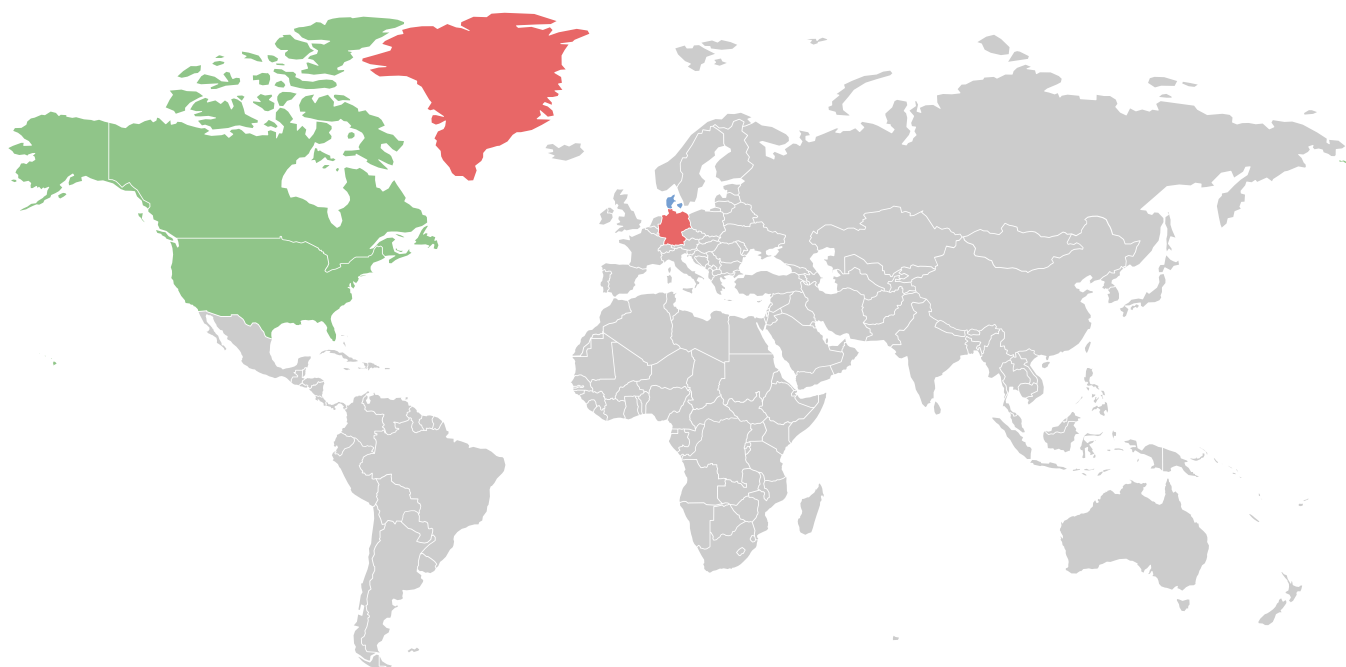
Danijoje (apie 5,5 mln.),
įskaitant Farerų salas (50000)

Mažumos kalba

Vokietijoje ypatingos tautinės
mažumos teisės (apie 40000) ir
Grendlandijoje (apie 10000).

Diasporos kalba

JAV, Kanada

ABC

Abėcėlė
29 raidės

Gramatiniai linksniai
0

Kalbos kodas
da, dan

Lingvistinė tipologija
Saikingai *flektyvus*, *sudėtinis*, *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių, šiaurės germanų, rytų skandinavų.

Dialektų skaičius
apie 30, skirstomi į 3 grupes (Salų, Jutlandijos, Bronholmo), plus švediški danų dialektai istoriškai Pietų Švedijos daniškuose regionuose (ypač skanų tarmė).

Ilgiausias žodis

dekontekstualiseringsproblematikken
dekontekstualizacijos problematika

ejendomsserviceassistentuddannelsen
padėjėjo apmokymas pastato eksploatacijos srityje

Įdomus žodis arba sakinyš

æ ø i æ å
dialektas: "sala upės viduryje"

angstskrig
rėkimas iš baimės
septynios priebalsės paeiliui

Får får ikke får, får får lam.
avys negauna avių, jos gauna ėriukus

Rašyba ir tarimas

Danų abėcėlėje - 29 raidės, su nelotyniškomis æ, å, ø gale. 'Y' naudojama umlaute ü, o su q,w,x yra naudojama tik svetimos kilmės žodžiuose. Umlaute I æ ir ø patys savaime yra ypatingi (atitinka ä ir ö kai kuriose kitose kalbose), bet "a su apskritimu" (**bolle-å**), verčia danų kalbą skandinavų kalba.

a b c d e f g h i j k l m n o
p q r s t u v w x y z æ ø å

Žinomi kalbos nešiotojai

Hansas Kristijanas Anderseną (pasakų kūrėjas).

Sereną Kjerkegorą (filosofas)

Karen Blikšen (rašytoja)

Lars von Trierą (kino režisierius)

Mad Mikelsen (aktorius)

Žodžių kamienai

miav

vov-vov

kykyliky

oŧ-oŧ

muh

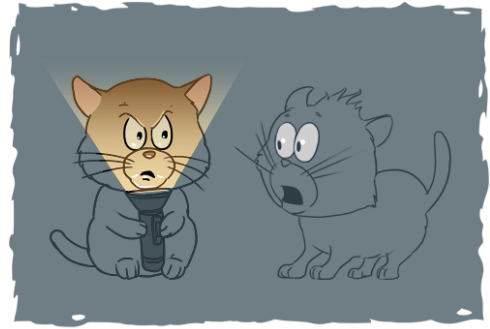
mæh-mæh

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Nød lærer nøgen kvinde at spinde.

Būtinybė verčia nuoga moterį suktis iš padėties.
Jei kas nors nori kažką padaryti, tai tikrai suras tam būdą.

I mørket er alle katte grå.

Tamsoje visos katės pilkos.
Išvaizda tamsoje nieko nereiškia.

Han/hun er ikke tabt bag en vogn.

Jis/ji nepasimes už vežimo.
Jis/ji nėra kvailas/a.

Tomme tønder buldrer mest.

Tuščios statinės garsiai skamba.
Nieko nepasiekęs pagyrūnas visuomet pats garsiausias.

Esperanto

Esperanto lingvo

Kalbos nešiotojų skaičius

Apie 100 000 ir 2-3 mln. (100 000 laisvai ja bendrauja, 2-3 mln. mokėsi šios kalbos)

Oficiali kalba

Tik tarptautiniuose kongresuose ir esperantininkų susitikimuose

Mažumos kalba

Esperantininkai gyvena daugiau nei 120-yje pasaulio šalių. Tačiau nė vienoje iš jų jie nėra oficialiai pripažinta mažuma.

Diasporos kalba

Esperantininkų bendruomenę galima sulyginti su diaspora. Jie gyvena visame pasaulyje, turi savo kultūrą, bet neturi įteisinto statuso.

ABC

Abėcėlė
28 raidės

Gramatiniai linksniai
2

Kalbos kodas
eo, epo

Lingvistinė tipologija
agliutinacinė su izoliacinės kalbos bruožais, laisva žodžių tvarka

Kalbų šeima
neolotynų kalba

Dialektų skaičius
nėra dialektų

Ilgiausias žodis

Ŝtatimpostadministrantoj

valstybiniai mokesčių administratoriai

pats ilgiausias tekste panaudotas žodis, bet galima sukurti

ir žymiai ilgesnių žodžių, kurie atitiks esperanto

gramatikos taisyklės, **kontraŭkolektivismobatalantoj**

("antikolektyvizmo kovotojai"),

gekontraŭdelikventismospecialiĝintoj....

Įdomus žodis arba sakinys

Poliseminiai žodžiai

kolego

koleg-o: kolega, **kol-eg-o**: didžiulis kaklas

bombono

bombon-o: saldainiai, **bomb-ono**: bombos frakcija

kulturo

kultur-o: kultūra, **kul-tur-o**: uodų bokštas, **kult-ur-o**:

kultinis tauras

ĉarmulino

ĉarm-ul-in-o: žavinga mergina, **ĉar-mul-ino**: Moteris

vežimėlyje su mulu

Rašyba ir tarimas

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n
O p r s ŝ t u ŭ v z

Nuorodos

Yra dvi interneto svetainės, skirtos esperanto kalbos mokymuisi. www.lernu.net skirta mokiniam, www.edukado.net - mokytojams.

Vikipedija esperanto kalba: eo.wikipedia.org.

Žodžių kamienai

mjao

boj boj

kokeriko

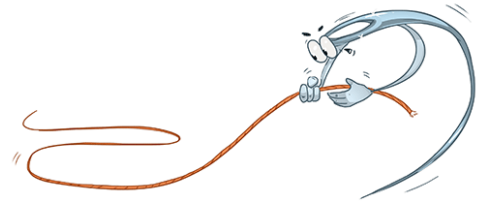
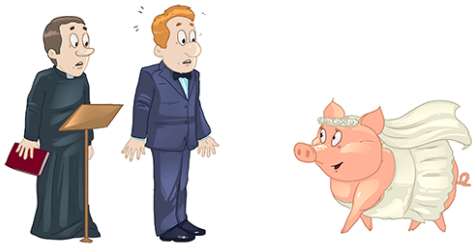

bum, kraš

mm

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Elektadis sen fino, edziĝis kun porkino.

Jis dvejojo per ilgai, tad teko susituokti su kiaule.

Jei esate per daug neapsisprendęs, neturite jokio pasirinkimo.

Fadeno iras, kien kudrilo ĝin tiras.

Gija eina ten, kur adata ją tempia.

Sakė apie tą, kuris priklauso nuo kito (pavyzdžiui, apie sprendimą, kuris priklauso nuo kito sprendimo).

Nokte eĉ monstro estas belulo.

Naktį kiekvienas monstras gražus.

Tamsoje išvaizda nesvarbi.

Dancu diabloj, sed ne en mia arbaro.

Tegul velniai šoka kur nori, bet ne mano miške.

Manęs nedomina nelaimės, jei jos atsitiko ne man.

Estų

Eesti keel

Kalbos nešiotojų skaičius

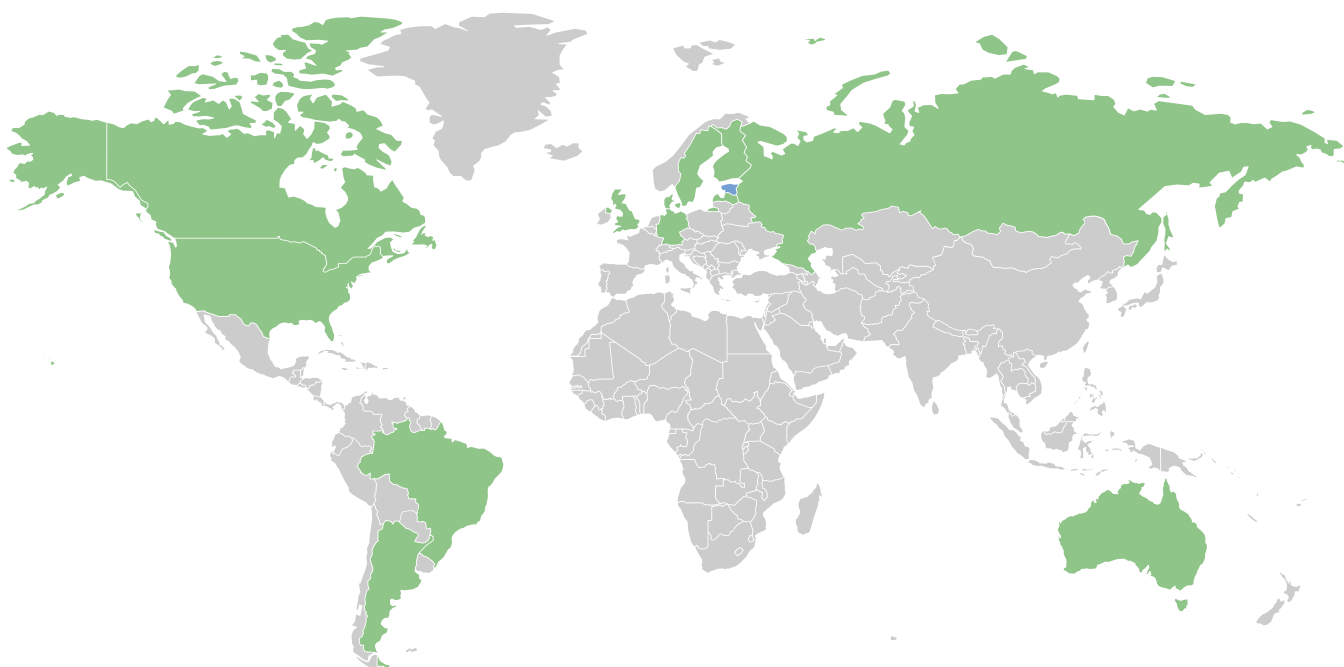
Apie 1,29 milijono

Oficiali kalba

Estijoje, EU

Diasporos kalba

Švedijoje, Suomijoje, Latvijoje, Vokietijoje,
Kanadoje, JAV, Rusijoje, Australijoje, Argentinoje,
Brazilijoje, Anglijoje, Danijoje

ABC

Abėcėlė
Lotynų, 32 raidės

Gramatiniai linksniai
14

Kalbos kodas
et, est

Lingvistinė tipologija
aglutinacinis, *sudėtinis*, *SVO*

Kalbų šeima
Uralo kalbų šeima, fino-ugrų šaka, balto-suomių
pogrupis

Dialektų skaičius
2

Ilgiausias žodis

sünnipäevanädalalõpupeopärastlõunaväsimateus
Bėgalinė šeštadienio vakaro energija po gimimo dienos
šventės tęsėsi visas išėigines

uusaastaöövastuvõtuhommikuidüll
rytinė idilija po Naujųjų Metų

Įdomus žodis arba sakinyus

Žodžiai su minimaliu priebalsių skaičiumi

jäääär

Ledo briauna

kõueöö

Audros naktis

ajaja

Skerdžius, gyvulių varovas

Patys ilgiausi sudėtiniai žodžiai:

kuuuriija istus tööös jäääares

Dirbdamas naktį astrologas sėdėjo ant ledo krašto.

jõeäärne õueaiamaa

sodas ant upės kranto

Rašyba ir tarimas

a b c d e f g h i j k l m n o p
q r s š z ž t u v w ō ä ö ü x y

Žodžių kamienai

mäu

auh auh

kikerikii, kukeleegu

röh röh röh

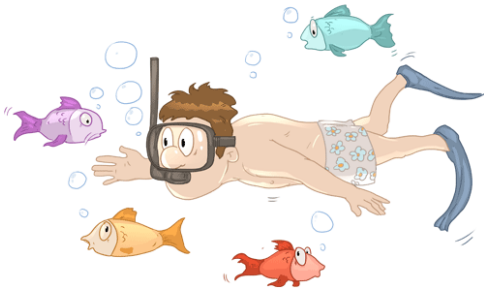

ammuu, muu, möö

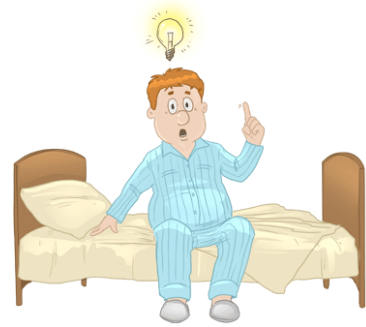

mää mää

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

nagu kala vees
kaip žuvis vandenyje
jaučiasi patogiai šitoje situacijoje

Hommik on õhtust targem.
Rytas už vakarą gudresnis.
gerai išsimiegoti prieš priimant svarbų sprendimą

Vana karu tantsima ei õpi.
senos meškos šokti neišmokysi
Sunku pakeisti seno žmogaus įpročius arba charakterį.

Targem annab järele.
išmintingas pasitrauks

Ära hõiska enne õhtut.
Nesidžiaukit, dar ne vakaras
Juokiasi tas, kuris juokiasi paskutinis.

Graikų

Ελληνική γλώσσα

Kalbos nešiotojų skaičius

~ 13 milijonų

Oficiali kalba

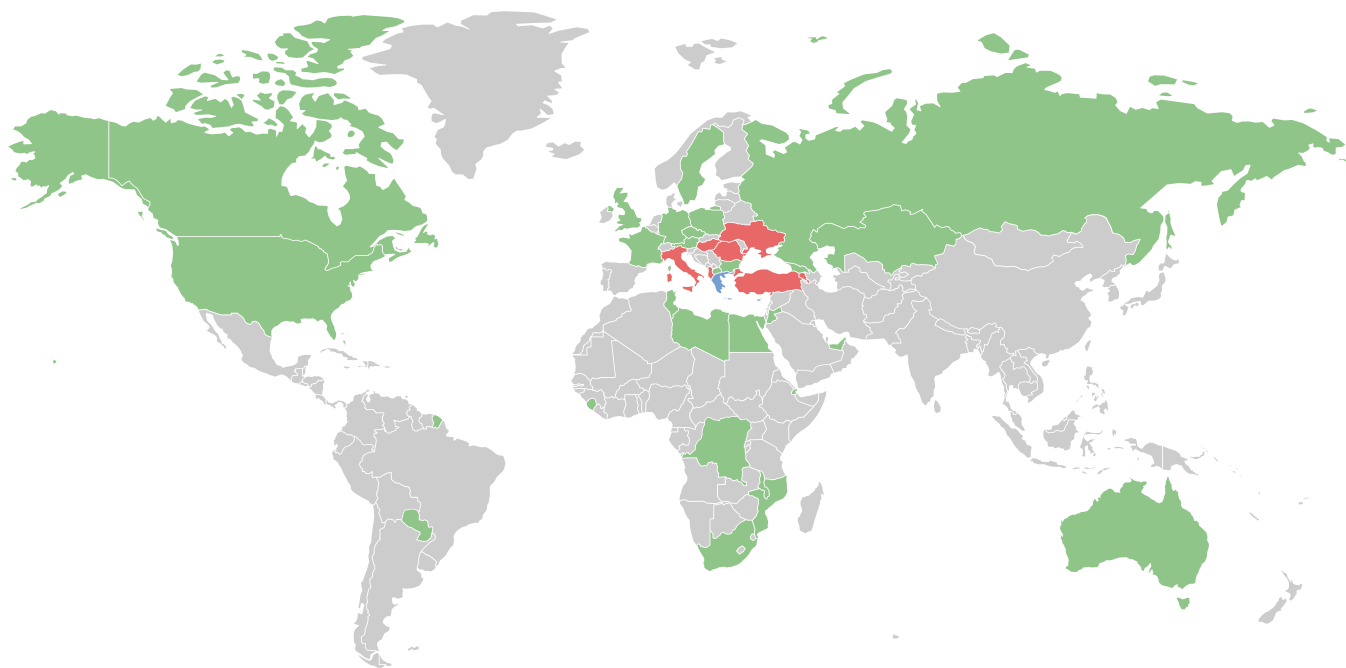
Graikijoje, taip pat autonominėje Švento Kalno vienuolių valstybėje (10 milijonų), Kipre (kartu su turkiška jos dalimi) (0,8 milijono).

Mažumos kalba

Albanijoje, Armėnijoje, Italijoje, Ruminijoje, Turkijoje, Ukrainoje, Vengrijoje

Diasporos kalba

Albanija, Armėnija, Australija, Austrija, Bahamai, Bulgarija, Kanada, Kipras, Čekijos Respublika, Kongo Demokratinė Respublika, Džibutis, Egiptas, Prancūzija, Gruzija, Vokietija, Vengrija, Jordanija, Kazachstanas, Libija, Makedonija, Malavi, Mozambikas, Paragvajus, Lenkija, Rumunija, Rusijos Federacija, Siera Leone, Pietų Afrika, Švedija, Tunisas, Jungtiniai Arabų Emiratai, Jungtinė Karalystė, Jungtinės Amerikos Valstijos

ABC

Abécėlė
24 raidės

Gramatiniai linksniai
4

Kalbos kodas
el, ell

Lingvistinė tipologija
Flektyvus, *pro-drop*, laisva žodžių tvarka (*VSO*
/SVO)

Kalbų šeima
Indoeuropiečių, paleobalkanų šaka, graikų-frigų-
armėnų grupė, graikų pogrupis.

Dialektų skaičius
~6 (pagrindiniai dialektai): Kalabrijos (Pietų
Italijos Graikų dialektas), Kapadokijos, Pontiko,
Kretos, Kipriotų, Cakonų; mažesni dialektai: ionų,
Šiaurės Graikijos, chalkidų ir kiti

Ilgiausias žodis

δεσοξυριβοζονουκλεινικό
dezoksiribonukleininis

Įdomus žodis arba sakinyš

Η γλώσσα κόκαλα δεν έχει, αλλά κόκαλα τσακίζει.
Patarlė apie graikų kalbą: liežuvis neturi kaulų, tačiau jis
laužo kaulus.

Αβγδεζηθικλμνξο πρσςτυφχψω

Žodžių kamienai

μιάου

γαυ γαυ

κικιρικόν / κικιρικί

μου

μπε-ε

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Κάλλιο πέντε και στο χέρι, παρά δέκα και καρτέρι.

Geriau penkiukė rankoje, nei dešimtinė kažkur kitur.

Geriau paukštis rankoje nei du krūmuose.

Στο πιτς φυτίλι.

Kaip dagčio galiukas.

Akimirksniu.

Καλύτερα ν' ανάψεις ένα κερι, από το να καταριέσαι το σκοτάδι.

Geriau uždegti žvakę, nei keikti tamsą.

Geriau imtis veiksmų ir padaryti kažką sudėtingoje situacijoje, negu nedaryti nieko ir skųstis.

Κάμεις καλό, κάμεις κακό, θα 'ρθει γυρεύοντάς σε.

Visa bloga, ką tu darai, visa gera, ką tu darai - viskas sugrįš pas tave.

Ką pasėsi, tą ir pjausi.

Ispanų

Español

Kalbos nešiotojų skaičius

apie 450 milijonų

Oficiali kalba

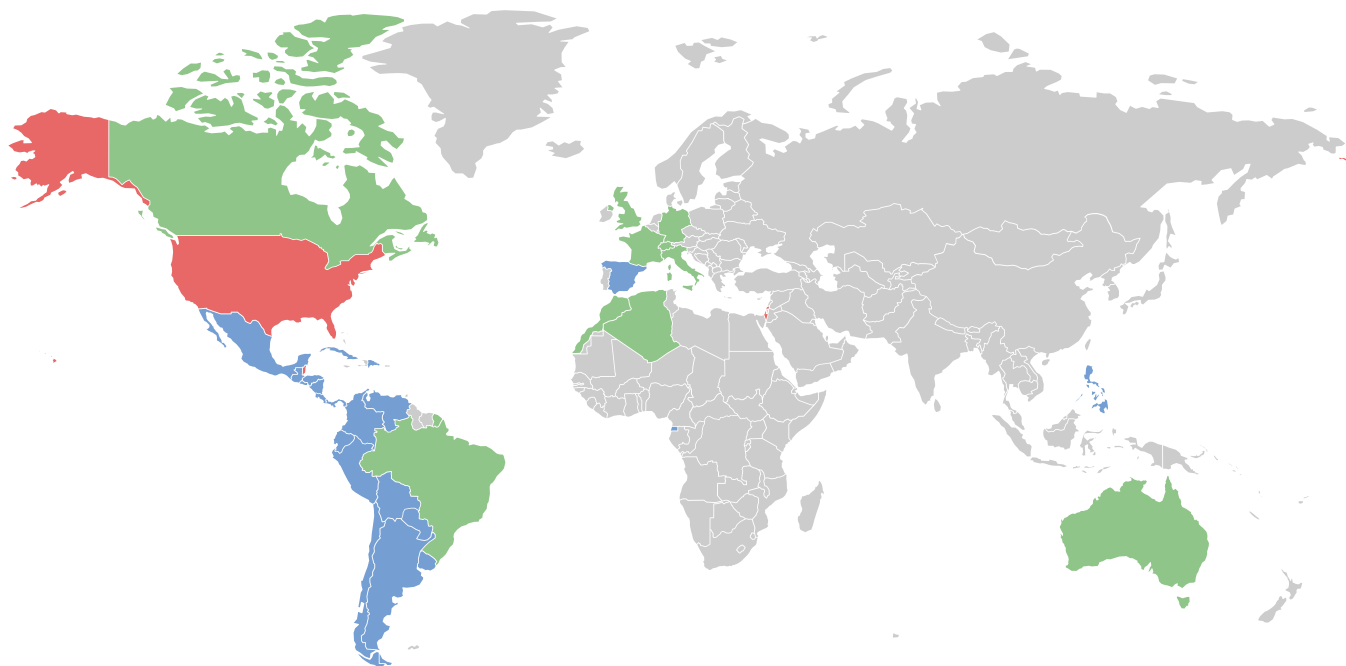
Meksikoje (110 mln), Kolumbijoje (45 mln), Ispanijoje (46 mln), Argentinoje (40 mln), Peru (28 mln), Venesueloje (27 mln), Čilėje (17 mln), Gvatemaloje, Ekvadore, Kuboje, Dominikos Respulikoje, Bolivijoje, Hondūre, Paragvajuje, Salvadore, Nikaragvoje, Kostas Rikoje, Puerto Rike, Panamoje, Urugvajuje, Ekvatoriaus Gvinėjoje, ES.

Mažumos kalba

JAV, Belizoje, Andoroje, Gibraltare, Izraelyje

Diasporos kalba

JAV, Kanadoje, Australijoje, Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje, Brazilijoje, Maroke, Izraelyje, Norvegijoje, Alžyre

ABC

Abėcėlė
27 raidės

Gramatiniai linksniai
0

Kalbos kodas
es, spa

Lingvistinė tipologija
Flektyvus, *pro-drop*, *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių šeima, romanų kalbų grupė

Dialektų skaičius
keli šimtai dialektų (europietiški: šiaurinio pusiasalio, vidurio pietų pusiasalio, pietų pusiasalio, Kanarų salų; amerikietiški: meksikiečių, Karibų, Aandų-Ramiojo vandenyno, Laplatos lygumos dialektai, čilietiški, vidurio Amerikos)

Ilgiausias žodis

ciclopentanoperhidrofenantreno

Cyklopentanoperhydrophenanthrenas, cheminis terminas

Įdomus žodis arba sakiny

otorrinolaringología

otolaringologija

ferrocarrilero

geležinkelininkas

Parangaricutirimícuaro

miestas Meksikoje, žodis naudojamas kaip greitakalbė

Rašyba ir tarimas

Ispanų kalba naudoja lotynų abėcėlę prisidėjusi priebalsę **ñ**, nosinį palatalinį garsą. Penkios balsės gali būti kirčiojamos akuto kirčiavimu (Ispanų kalboje yra tvirtapradžiai ir netvirtapradžiai dvibalsiai (t.y. tvirtapradžiuose pirmas dėmuo tariamas stipriau, o netvirtapradžiuose atvirkščiai)).

a á b c d e é f g h i í j k l m n ñ
O ó p q r s t u ú ü v w x y z

Žodžių kamienai

miao

gauh/gua

quiquiriquí/kikiriki

oink/oinc

muuu/meee

beee beee

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Con el dinero baila el perro.

Už pinigus ir šuva šokti pradės.

Už pinigus viskas įmanoma.

Dando y dando, pajarito volando.

Duok ir duok, paukštis skris.

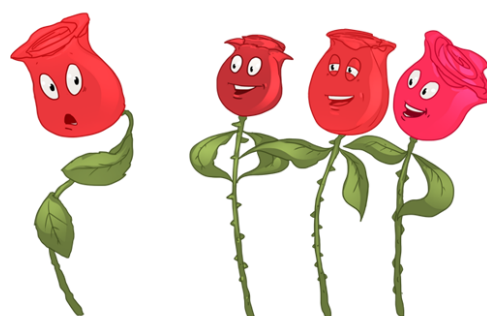
Paslauga už paslaugą.

El hambre agudiza el ingenio.

Alkis skatina galvoti.

Būtinybė yra išradimų motina.

No hay rosa sin espinas.

Nėra rožių be spyglių.

Kelias į sėkmę būna duobėtas.

La carne de burro no es transparente.

Asilės kūnas - nepermatomas.

Neužstok saulės.

Italų

Lingua italiana

Kalbos nešiotojų skaičius

apie 65 milijonus

Oficiali kalba

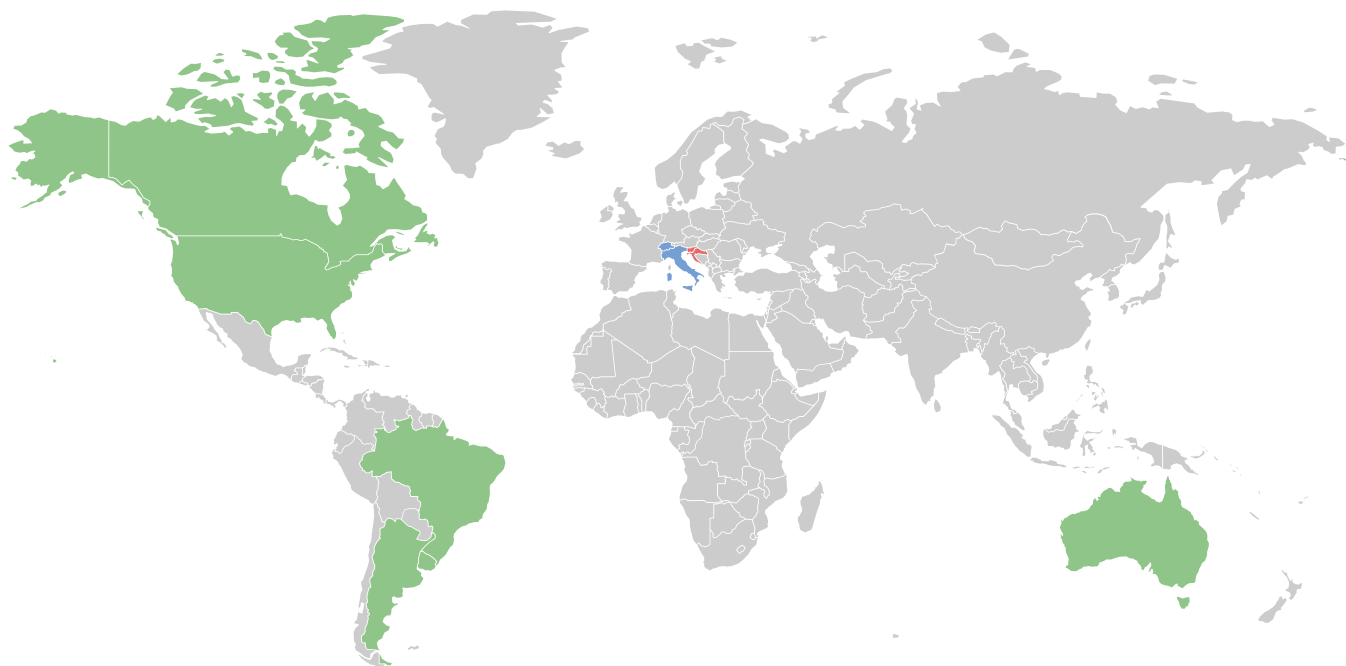
Italijoje, Šveicarijoje, San Marino, Vatikane, ES

Mažumos kalba

Kroatijoje, Slovėnijoje

Diasporos kalba

Brazilijoje (25mln.), Argentinoje (24 mln.), JAV (18 mln.), Kanadoje (1,5 mln.), Urugvajuje (1,5 mln.), Australijoje (0,85 mln.) ir t.t.

ABC

Abėcėlė
Lotynų, 21

Gramatiniai linksniai
0

Kalbos kodas
it, ita

Lingvistinė tipologija
Flektyvus, *pro-drop*, *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių kalbų šeima, romanų kalbų grupė,
italų-romanų pogrupis

Dialektų skaičius
7 pagrindinės grupės

Ilgiausias žodis

precipitevolissimevolmente

labai greitai, karštligiškai

Šis žodis sukurtas 1677m., ir nuo to laiko yra pats ilgiausias
italų kalbos žodis.

Įdomus žodis arba sakinys

aiuole

lysvės

Pats trumpiausias italų kalbos žodis, kurį sudaro penkios
balsės.

funamboleschi

akrobatai

Pats ilgiausias italų kalbos žodis, kuriame raidės
nesikartoja

Rašyba

a b c d e f g h i l m n o p q r
s t u v z

Žodžių kamienai

miao

bau bau

chicchirichí

oink

muuuuuu

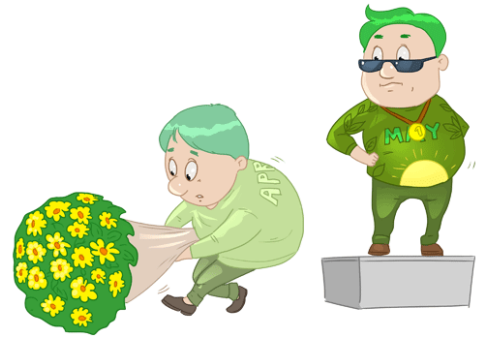

beeee

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Ammuccia lu latinu 'gnuranza di parrinu.
Lotynų kalba slepia kunigų kvailumą. (sicilietiška patarlė)

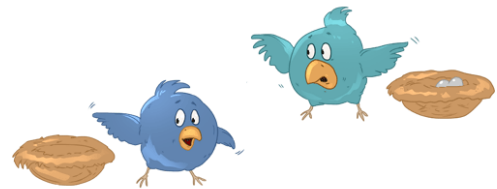

Aprili fa li ciuri e le biddizzi, l'onuri l'havi lu misi di maju.

Balandžio mėnesis atneš gėles ir grožį, bet nuopelnai priskiriami gegužiui. (Sicilietiška patarlė)

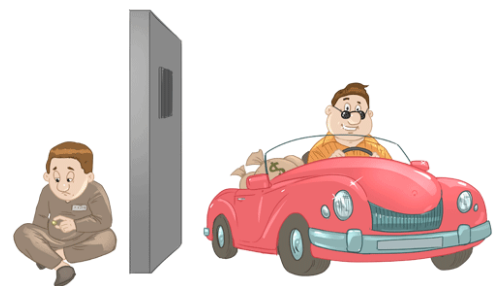
Avere le mani in pasta.
Rankos pastoje.
Prikišti nagus.

Ad ogni uccello il suo nido è bello.
Kiekvienam paukšteliui jo lizdas gražiausias.
Svečiuose gerai, o namuose geriausia.

Meglio un uovo oggi che una gallina domani.
Geriau kiaušinis šiandien, nei višta rytoj.
Geriau paukštis rankoje, nei du krūmuose.

A rubar poco si va in galera, a rubar tanto si fa carriera.
Mažai pavogsi - belangėje tupėsi, daug pavogsi - garbingu žmogumi patapsi.
Kam vagystė, o kam amatas.

Kroatų

Hrvatski jezik

Kalbos nešiotojų skaičius

4,4 milijono

Oficiali kalba

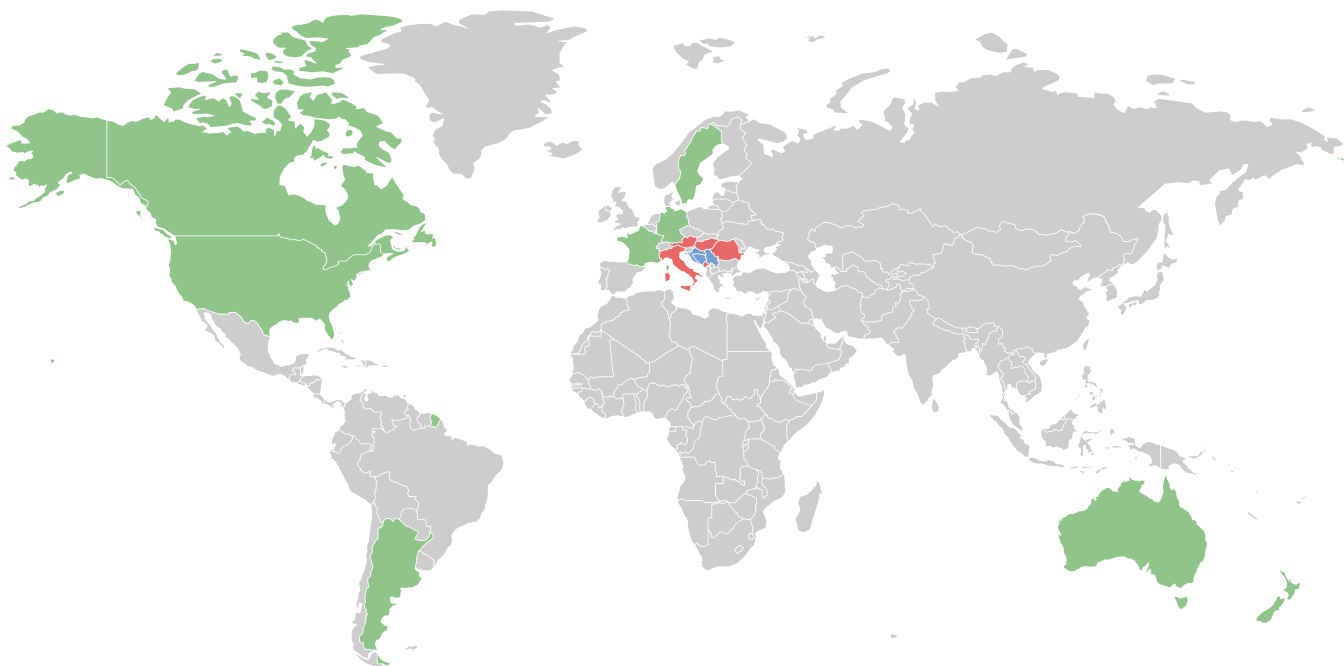
Kroatijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Serbijoje (viena iš 7 oficialių Vojevodinos kalbų), ES.

Mažumos kalba

Juodkalnijoje, Vengrijoje, Austrijoje, Slovakijoje, Italijoje, Rumunijoje

Diasporos kalba

Vokietijoje, Švedijoje, Prancūzijoje ir kitose vakarinėse ES valstybėse, Argentinoje, JAV, Kanadoje, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje

ABC

Abėcėlė

27 raidės - 30 fonemų (nj, lj, dž - fonemos, kurios išreiškiamos dviem raidėm)

Gramatiniai linksniai

7

Kalbos kodas

hr, hrv

Lingvistinė tipologija

Flektyvus, *pro-drop*, *SVO*

Kalbų šeima

Indoeuropiečių kalbų šeima, Slavų grupė, Pietų Slavų grupė

Dialektų skaičius

trys dialektų grupės su 25-30 subdialektų.

Ilgiausias žodis

prijestolonasljednikovica
sosto ipėdinė

Įdomus žodis arba sakinys

Gore gore gore gore.
Viršuje kalnai dega blogiau.
4 skirtingų tonų kirčiai

Rašyba ir tarimas

abcčćdđefghijklmnn
Oprstuvzž

Žodžių kamienai

mijau

vau

kukuriku

Bum, tras

hm

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

pasti s konja na magarca

Nukristi nuo arklio ant asilo

Regresas, nesekmė

Batina je iz raja izašla.

Lazda atėjo iš rojus.

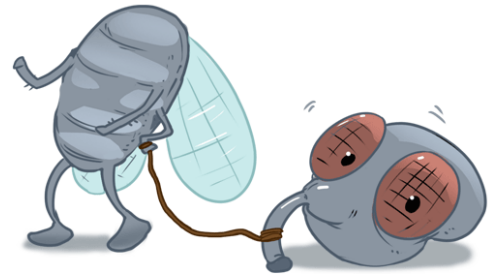
Negailėk lazdos sugadintam vaikui.

Bog je prvo sebi bradu stvorio.

Dievas pirmiausia sukūrė pačiam sau barzdą.

Pirmiausia rūpinkitės savimi

Ide kao muha bez glave.

Jis vaikšto kaip musė be galvos.

Vaikšto pats save pametęs.

Latvių

Latviešu valoda

Kalbos nešiotojų skaičius

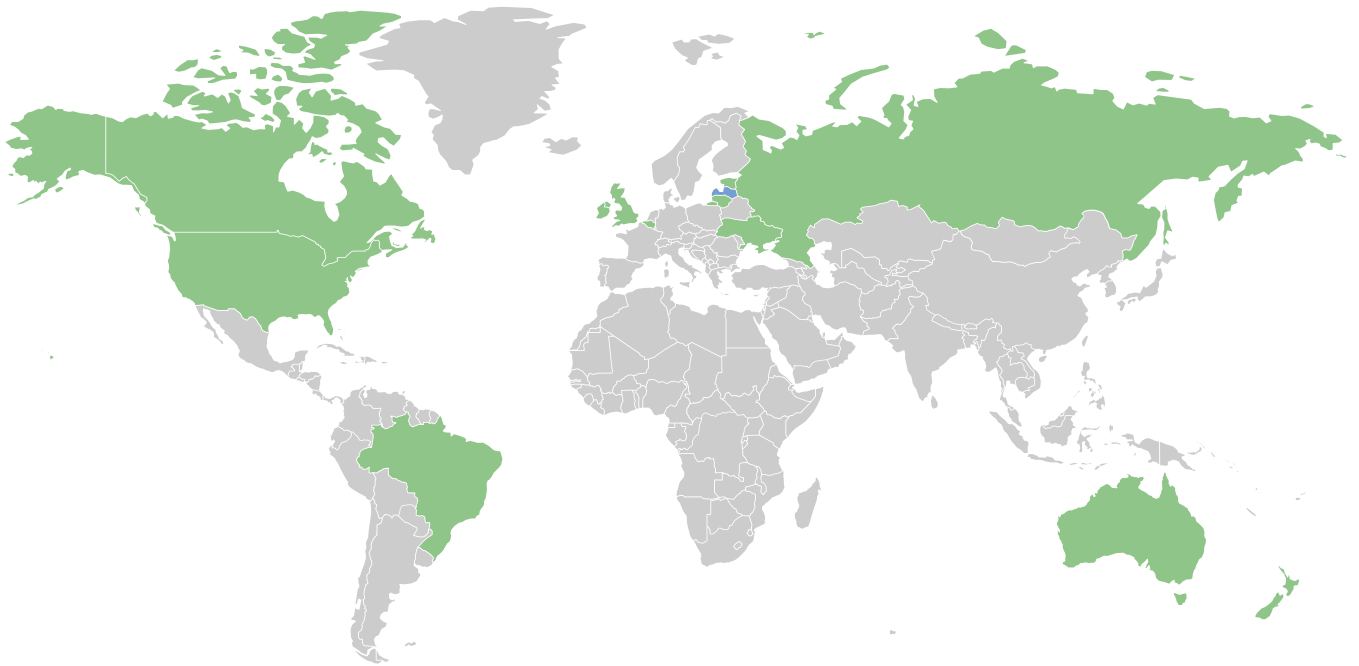
apie 1,7 milijono kalbančiųjų

Oficiali kalba

Latvijos Respublika, ES

Diasporos kalba

Airijoje (50000), Australijoje (20000), JAV (100000), Didžiojoje Britanijoje (40000), Brazilijoje (25000), Rusijoje (20000), Lietuvoje (2000), Estijoje, Ukraina (5000), Kanadoje (28000), Belgijoje (1500), Naujoje Zelandijoje (20000)

ABC

Abécėlė
33 raidės

Gramatiniai linksniai
7

Kalbos kodas
lv, lav

Lingvistinė tipologija
Flektyvus, *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių kalbų šeima, baltų-slavų šaka,
Baltų grupė, Rytų Baltų pogrupis

Dialektų skaičius
3 dialektai: lyvių, vidurio Latvijos (literatūrinės kalbos lopšys) ir aukštutinės Latvijos

Ilgiausias žodis

pretpulksteņrādītājvirziens
judėjimas prieš laikrodžio rodyklę

Įdomus žodis arba sakinyš

trīsšķautņains
tribriaunis
sunkiai ištariamas žodis

ieēja
įėjimas
šis žodis praktiškai be priebalsių

Rašyba ir tarimas

Šiuolaikinę latvių kalbos abėcėlę sudaro 33 raidės.

a ā b c č d e ē f g ģ h i ī j k ķ l
m n ņ o p r S š t u ū v z ž

Žodžių kamienai

ņau-ņau

vau-vau

kikerigū

bum

hm, mhm

Juokingos ar keistos tradicinēs patarlēs ir posakiai

Kas pirmais brauc, tas pirmais maļ.

Kas pirmas eina, tas pirmas mala miltus.
Veikti greitai reiškia ģyti pranašumā prieš kitus.

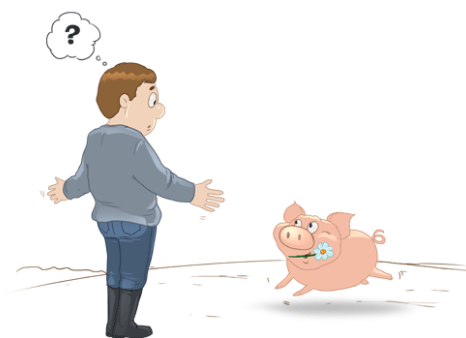
Prāts debesīs, deguns pelnos.

Protas - debesyse, nosis- pelenuose.
Svajotojui nebūtina atlikti daug.

Neskati vīru pēc cepures.

Nesprēsk apie vyrą pagal kepurę.
Nesprēsk apie žmogų pagal išvaizdą.

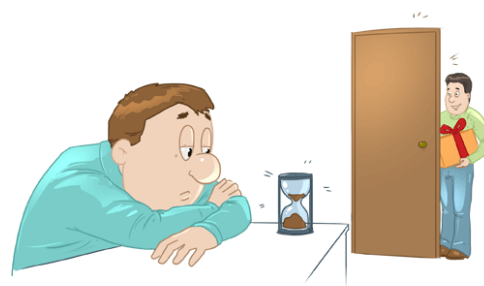
Ne mana cūka, ne mana druva.

Ne mano kiaulēs, ne mano pupos.
Ne mano reikalas.

Melns darbs – balta maize.

Juodas darbas - balta duona.
Dirbti sunku, tačiau dēl atlygio verta.

Labs nāk ar gaidīšanu.

Laukite sēkmēs.
Kantrybē yra dorybē.

Greitakalbēs

Dižā mūža meža eži saož meža rožu ražu,
daži eži ožot snauž, daži rožu ražu grauž.

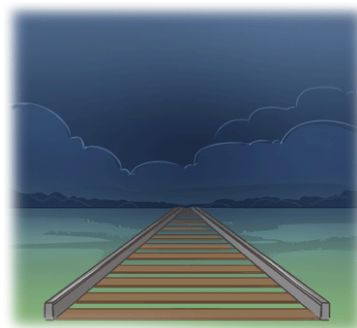
Seno miško ežiai jaučia miško rožiu derliu, kai
kurie jausdami snaudžia, kai kurie tu derliu ryja.

Vienā vēsā vasaras vakarā viens vecs vācu
vīrs veda veselu vezumu vārītu vēžu.

Vienā šaltā vasaros vakarā vienas senas vokietis
vežē pilnā vežimā virtū vēžiu.

maziņš eža puskažociņš
mažutēlis ežio puskaillis.

Šis šaursliežu dzelzceļš tumsā šķiet tukšs,
tumšs, drūms.

Šis siaurajuostis geležinkelis tamsoje atrod
tuščias, tamsus ir nykus.

Kur lai kurlai urlai dur lai.

Kur įspirti kurčiam valkatai?

Lenkų

Język polski

Kalbos nešiotojų skaičius

40 milijonų

Oficiali kalba

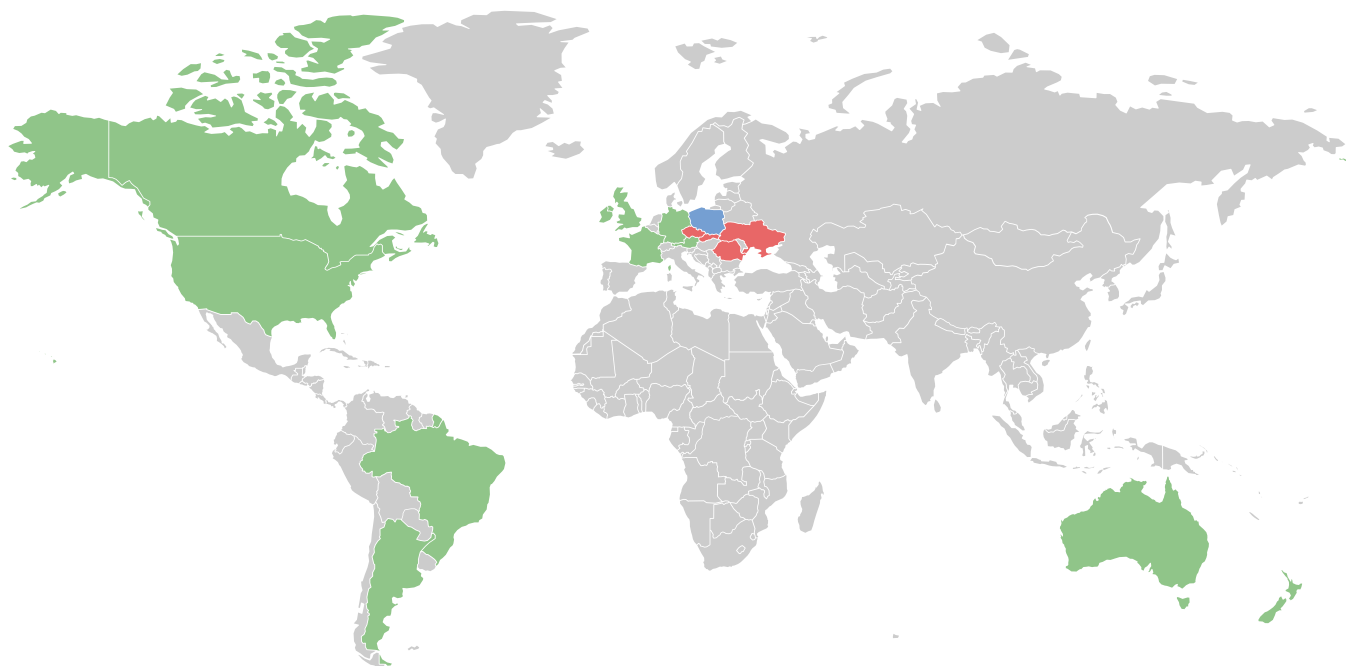
Lenkijos Respublika, ES

Mažumos kalba

Čekijos Respublika, Slovakija,
Rumunija, Ukraina

Diasporos kalba

Didžiojoje Britanijoje,
Vokietijoje, Airijoje, Austrijoje
(Europoje); JAV, Kanadoje,
Australijoje, Brazilijoje,
Argentinoje, Naujoje Zelandijoje
(už Europos ribų)

ABC

Abėcėlė
32 raidės

Gramatiniai linksniai
7

Kalbos kodas
pl, pol

Lingvistinė tipologija
Flektyvus , *pro-drop* , *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių, baltų-slavų, slavų šaka, vakarų slavų grupė, lechitų pogrupis

Dialektų skaičius
7

Ilgiausias žodis

konstantynopolitańczykowianieczkówna

Netekėjusi Konstantinopolio gyventojų duktė, žodis-pokštas

Įdomus žodis arba sakinys

Chrząszcz brzmi w trzcinie.

Vabalas dūžgia nendrėse

Wyindywidualizowaliśmy się z rozentuzjasmowanego tłumu.

Mes išskyrėme save įsiaudrinusioje minioje

Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru koralowego.

Karalius Karlas nupirko karalienei Karolinai (koralų spalvos) koralus.

Rašyba ir tarimas

Oficialiai abėcėlę sudaro 32 raidės:

aąbcćdEeęfghijklłmnn
ńOópqrsštuvwxyzZzż

Žodžių kamienai

miau miau

hau hau

kukuryku, kikiriki, kikiriki

kwik kwik, chrum chrum

muuu

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Wolność Tomku w swoim domku.

Laisvę Tomui savo namuose.

Mano namai- mano tvirtovė.

**Gdyby kózka nie skakała, to by nózki nie
złamała.**

Kaip ožiukas nešokinėtų, kad tik kojos
nesusilaužytų.

Nežinai brastos, nelįsk į vandenį.

Kto pod kim dołki kopie, sam w nie wpada.

Nekask kitam duobės, nes pats įkrisi.

Nekask kitam duobės, nes pats įkrisi.

Greitakalbės

Chrząszcz brzmi w trzcinnie.
Vabalas dūzgia nendrėse

stół z powyłamowanymi nogami
stalas su sulūžusiomis kojomis

**Wyindywidualizowaliśmy się z
rozentuzjasmowanego tłumu.**
Mes išskyrėme save įsiaudrinusioje minioje

**Król Karol kupił królowej Karolinie korale
koloru koralowego.**
Karalius Karlas nupirko karalienei Karolinai
(koralų spalvos) koralus.

Lietuvių

Lietuvių kalba

Kalbos nešiotojų skaičius

3,5-4 milijonai

Oficiali kalba

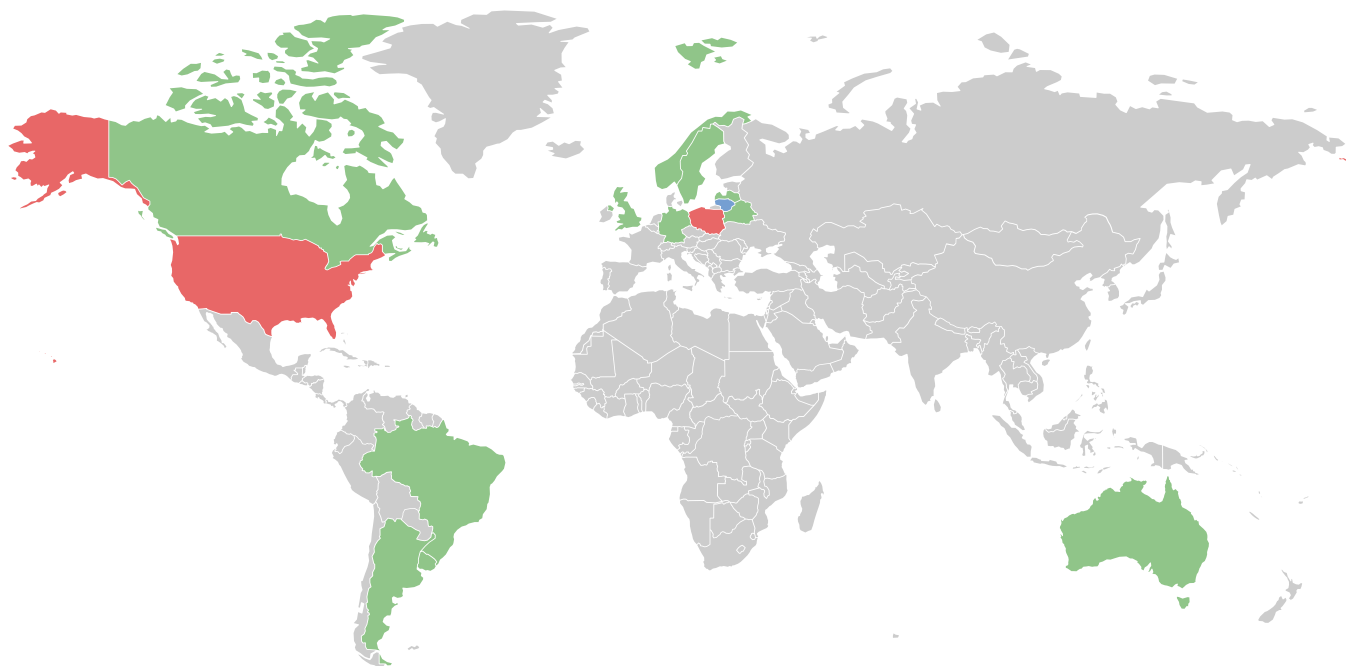
Lietuvos Respublika, Europos
Sąjunga

Mažumos kalba

Lenkijoje, JAV

Diasporos kalba

Baltarusijoje, Kaliningrado
regione, JAV, Didžiojoje
Britanijoje, Brazilijoje,
Argentinoje, Kanadoje,
Vokietijoje, Urugvajuje,
Švedijoje, Norvegijoje,
Australijoje, Latvijoje ir kitose
šalyse.

ABC

Abėcėlė
32 raidės

Gramatiniai linksniai
7

Kalbos kodas
lt, lit

Lingvistinė tipologija
Flektyvus , *pro-drop* , *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių kalbų šeima, baltų-slavų atšaka,
baltų grupė, rytų baltų pogrupis.

Dialektų skaičius
2 dialektai: žemaičių ir aukštaičių

Ilgiausias žodis
nebeprisikiškiakopūsteliaudavome

Įdomus žodis arba sakinys
šešios žąsys su šešiais žąsyčiais

Įdomūs faktai

Pagal moters pavardės pabaigą galima suprasti ar moteris ištekėjusi, ar ne, tačiau ši taisyklė negalioja vyriškoms pavardėms. Pavyzdžiui, netekėjusių moterų pavardės turi galūnes **-aitė**, **-iūtė** ir **-ytė**, o tekėjusių visada **-ienė**. Nauja galūnė **-ė** populiarėja paskutiniaisiais metais, nes gali būti naudojama tiek tekėjusios, tiek netekėjusios moters. Bet šiek tiek užtruks, kol ši galūnė paplis. Kol kas ją renkasi daugiausiai ištekėjusios ir visuomenėje populiarios moterys.

Įdomu, kad lietuvių kalboje beveik nėra keiksmazodžių. Liaudyje paplitęs keiksmazodis **rupūžė** (rūpužė - šunsnukio, niekšo ekvivalentas). Kai yra poreikis nusikeikti, naudojami arba rusiški, arba angliški keiksmazodžiai.

Lietuvių kalba labai tinka šokiams...

Trys moteriškės pirmą kartą atvažiavo į Lietuvą, į Vilnių. Sugrįžusios dalinasi įspūdžiais su savo draugais:

- Lietuvių kalba tokia muzikali, kaip šokis...
- Kodėl?

- Todėl, kad visuose troleibusuose ir autobuse kiekviename sustojime keleiviai kartoja: "**Lipsi, lipsi, čia-čia-čia**"...

"Lipsi, lipsi, čia-čia-čia" - tai ne šokių pavadinimas, o sutrumpinta "**ar Jūs lipsite čia?**" forma.

Rašyba ir tarimas

Šiuolaikinėje lietuvių kalboje yra 32 raidės:

aąbcčdeėėfgghīıyjklm
noprsštutuūvzž

Žodžių kamienai

miau

au-au

kakariekū

bum, bach

hm, mhm

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Skubos darbą velnias neša.

Neperšokęs per tvorą, nesakyk „op“.

Lašas po lašo ir akmenį pratašo.

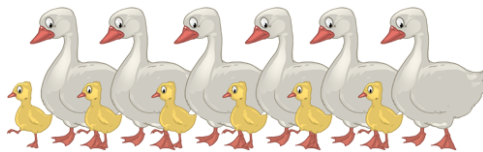

Nekask kitam duobės, nes pats įkrisi.

Žodis ne žvirblis, išskris – nepagausi.

Greitakalbės

šešios žąsys su šešiais žąsyčiais

Maltiečių

Lingwa Maltija

Kalbos nešiotojų skaičius

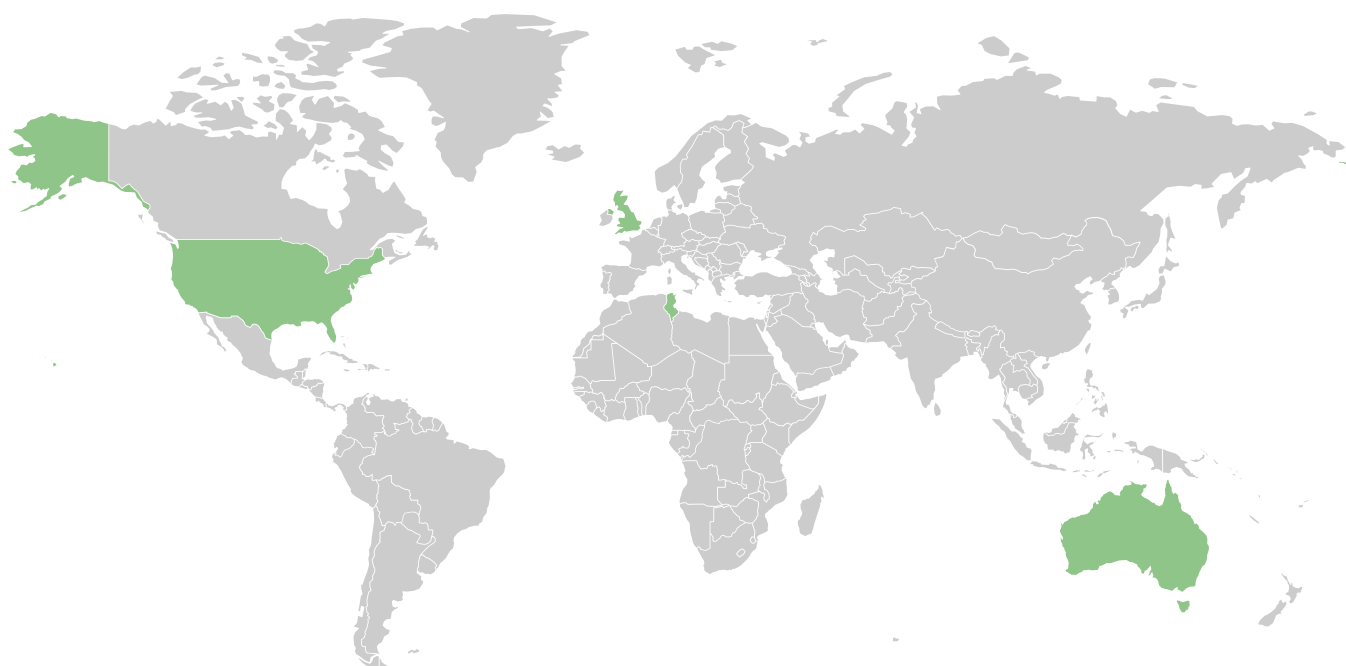
430 000

Oficiali kalba

Malta, ES

Diasporos kalba

Didžioji Britanija, Australija, JAV, Tunisas

ABC

Abėcėlė

Lotynų abėcėlė: 30 raidžių, 24 priebalsės ir 6 balsės

Gramatiniai linksniai

0

Kalbos kodas

mt, mlt

Lingvistinė tipologija

Flektyvus , Morfologiniai šablonai , SVO

Kalbų šeima

Semitų kalbų šeima

Dialektų skaičius

-

Ilgiausias žodis

atmosfera

atmosfera

Įdomus žodis arba sakinys

Ḥawḥa ḥelwa fil-ḥamrija ḥamra ta' Ḥal Gharghur.

Saldus persikas raudonoje Hal Gharghur (staugūno)
žemėje

Rašyba ir tarimas

Maltos abėcėlės pagrindas yra lotyniškos raidės. Abėcėlė buvo standartizuota 1920 metais, oficialiai patvirtinta 1934. Yra išskirtinių raidžių rašyboje, pavyzdžiui **ġ**, **ċ** ir **ż** su tašku ir **ħ** su brūkšneliu viršuje. Dvigarsis **gh** atspindi du garsus, atkeliavusius iš arabų kalbos ir pasimetusius maltietiškuose dialektuose.

a b ċ d e f ġ g h ħ i j k l m n
o p q r s t u v w x z ż

Žodžių kamienai

mjaw

waw

quqquququ

be

meqqqq

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Min hu mwaġġa', jokrob.

Tas, kas sužeistas, verkia.

Kenčiantis verkia.

Għal kull għadma hawn mitt kelb.

Kiekvienam kaului atsiras šimtas šunų.

Yra daug žmonių, kurie norėtų gauti tą patį darbą.

Waħdek ma tridx tkun lanqas il-ġenna.

Niekas neturi būti vienas net ir rojuje.

Žmogus nesutvertas būti vienu.

Fejn hemm l-għasel jersaq id-dubbien.

Ten, kur medus, ten ir musės.

Kiekvienas nori to, kas gardu.

Isqini u staqsini.

Duok iš pradžių atsigerti, o po to jau klausinėk.

Iš pradžių duok, o po to reikalauk!

Olandų

Nederlands, Vlaams

Kalbos nešiotojų skaičius

21 milijonas (+5-6 mln. būrų Afrikoje)

Oficiali kalba

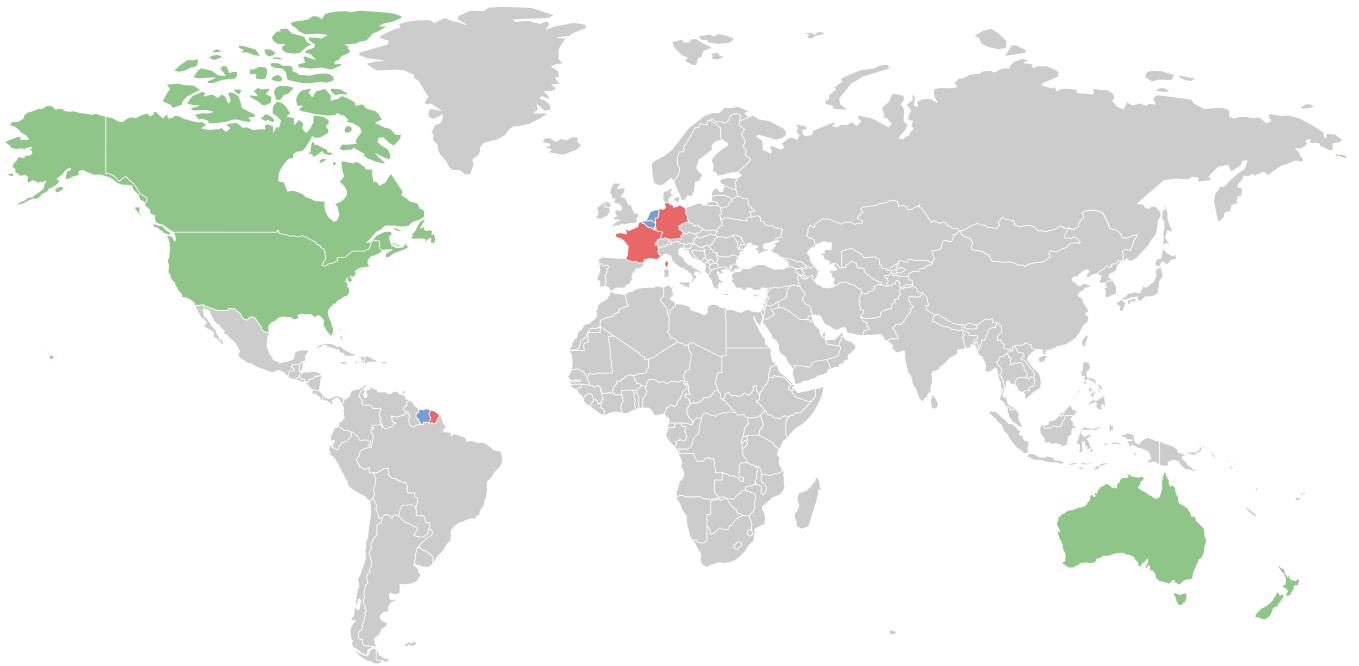
Nyderlanduose, Belgijoje, Suriname, Arube, San-Martine, Kiurasao, Eurosajungoje, Pietų Amerikos nacijų sąjungoje, neoficialiai naudojami Karibų valstybių sandraugoje.

Mažumos kalba

Prancūzijoje (20-40000), Vokietijoje (Kleve, Rytų Bergiše)

Diasporos kalba

JAV, Kanadoje, Austrijoje, Naujoje Zelandijoje

ABC

Abėcėlė
26 + IJ

Gramatiniai linksniai
0

Kalbos kodas
nl, nld, dut

Lingvistinė tipologija
Saikingai *flektyvus*, *sudėtinis*, *SOV / V2*

Kalbų šeima
Indo-Europiečių, germanų grupė, vakarų vokiečių pogrūpis, žemutinių frankonų - vidurys tarp anglų ir vokiečių.

Dialektų skaičius
3 pagrindinės grupės: 1. (žemutinis) frankonų (ŽF); 2. Limburgo; 3. (Žemutinių) Saksonų arba Nedersaksų [vakarų žemutinės Vokietijos].

Ilgiausias žodis

ontwikkelingssamenwerkingsorganisaties
bendradarbiaujančios vystymo organizacijos

meervoudigepersoonlijkheidsstoornis
Disociatyvūs asmenybės sutrikimai

hipopotomonstrosesquippedaliofobie
Ilgų žodžių baimė (hipopotomonstroseskippedalifobija)

Įdomus žodis arba sakiny

Ui, uien, eeuwen
tik balsės [-n netariama]

tweeën / ideeën
žodžiai su triguba e

Aa
trumpiausias vietovės pavadinimas

â a à á b c d è ë é ê E f g h í î j k l
m n ö ó O p q r s t ü u v w x y z

Žodžių kamienai

miauw, prr

woef, keff

kukeleku

knor knor

boe, beuh, moe, meuh

bèèè, mèèè

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Water naar de zee dragen.

Duoti vandens jūrai

Daryti kažką beprasmiškai: tuščias darbas - kaip į kiaurą pilt (kaip anglis į Niukastlą nešti)

Met iemand in zee gaan.

Eiti su kuo nors į jūrą

Bendradarbiauti su kuo nors, suvienyti jėgas, sudaryti sandėrį

Niet over één nacht ijs gaan.

Neik per ledą, susidariusį per naktį

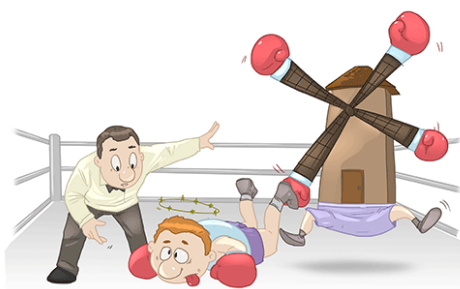
Būk atsargus, nerizikuok

Tussen de wal en het schip vallen.

Nugriūti tarp kranto ir laivo

Atsidurti tarp priekalo ir kūjo; nugriūti tarp dviejų kėdžių

Klap van de molenwiek gehad.

Gauti vėjo malūno sparnu

Būti kvailu, pamišusiu

Een rijk man is niets anders dan een arme man met geld.

Turtuolis, tai - vargšas su pinigais

Pinigų turėjimas nedaro laimingu

Portugalų

Língua portuguesa

Kalbos nešiotojų skaičius

apie 220 milijonų

Oficiali kalba

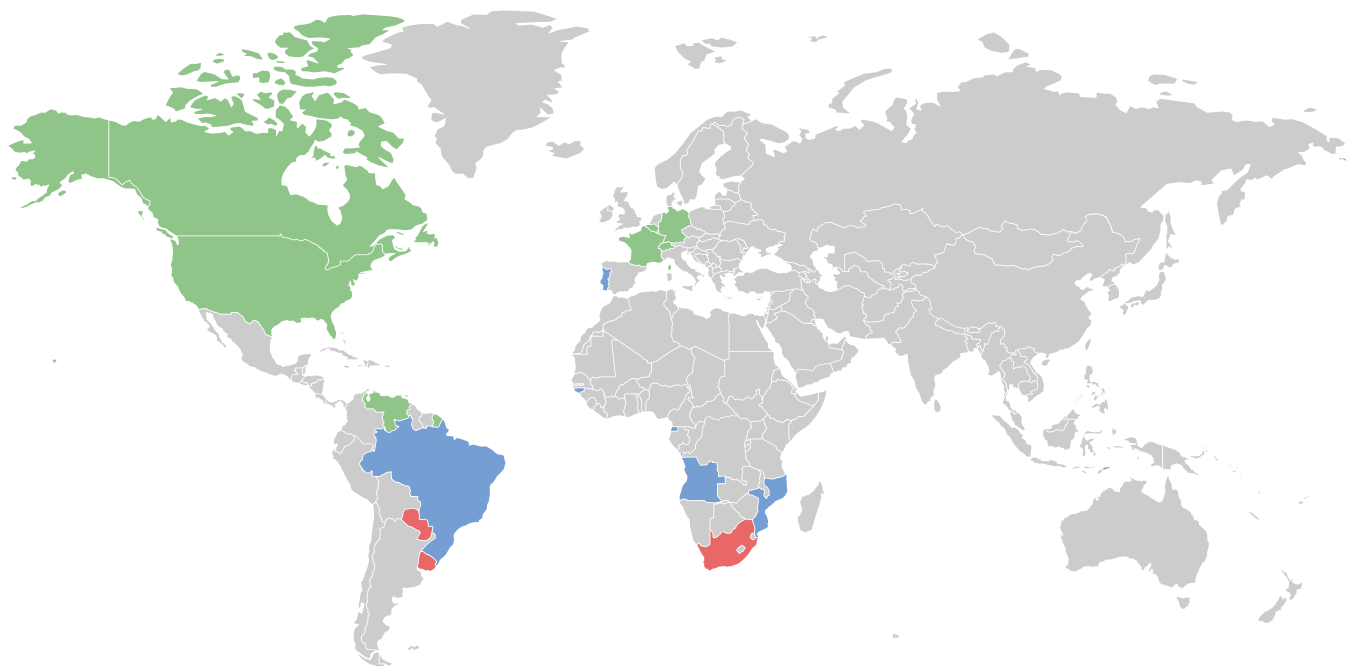
Brazilijoje (185 mln), Portugalijoje/Azoruose/Madeiroje (11 mln), Angoloje (60 000), Mozambike (30000), Kape Verde (25000), Rytų Timore, Ekvatorinėje Gvinėjoje, Gvinėjoje Bisau, San-Tome ir Prinsipe, ES.

Mažumos kalba

Paragvajuje (750,000), Pietų Afrikoje (617,000), Urugvajuje (28,000), Goa (250,000)

Diasporos kalba

Prancūzijoje (750,000), JAV (365,000), Kanadoje, Šveicarijoje, Belgijoje, Vokietijoje (apie 80,000), Liuksemburge (50,000)

ABC

Abécélê
26 raidės

Gramatiniai linksniai
0

Kalbos kodas
pt, por

Lingvistinė tipologija
Flektyvus , *pro-drop* , *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių, Romanų

Dialektų skaičius
Keli šimtai dialektų ir kreolų kalbų (europietišku, brazilišku, afrikietišku, azijietišku). Galisijiečių dialektas pretenduoja į kalbos statusą.

Ilgiausias žodis

tetraclorodibenzoparadioksina

"tetrachlorodibenzoparadioksinas", cheminis pavadinimas

desconstitucionalização

"dekonstitualizacija", politinis terminas

hiperparatireoidismo

"hyperparathyroidismas", medicininės terminas

Įdomus žodis arba sakiny

aceutou

"jis priėmė", penkios balsės abėcėlės kalba

uauaçu

Brazilijos vaisius

A aranha arranha a rã.

"Voras atveria varlę"

Ih, ó o auê aí, ó!

"Ei, žiūrėk į šias muštynes, žiūrėk", brazilų portugalų

Rašyba ir tarimas

Portugalų kalba naudoja papildytą lotynų abėcėlę **ç**, taip pat kirčiuojamas balses. Bet tai nėra paprasti balsių kirčiai, jie turi fonetinę prasmę.

a á â ã b c ç d e é ê f g h i j k l
m n o ó ô õ p q r s t u ú ü v w x y
z

Žodžių kamienai

miau

ão-ão

cocorocó

oinc-oinc

muuu

mé-mé, mééé

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

É muita areia para a minha camioneta.

Kaip ir per daug smėlio mano sunkvežimiui.
Man tai truputį sunku.

É cor de burro quando foge.

Tai - bėgančio asilo spalva.
neiški spalva

A mulher e a sardinha querem-se da mais pequenina.

Gerai kad moterys ir sardinės - mažos.

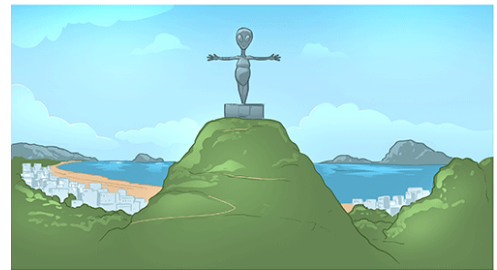
Não façás nada sem consultar a almofada.

Nedaryk nieko, kol nepaklausai savo pagalvės.
Rytas už vakarą gudresnis.

Quem tem cu tem medo.

Visi, kas turi užpakalį, patiria baimės jausmą.

Brasil é o país do futuro, e sempre será!

Brazilija - ateities šalis, ir visada tokia bus!

cabeça d'alho xoxo
Supuvusio česnako galvutė.
užuomarša

Drogas fazem a gente perder a memória e uma outra coisa que não lembro...
Narkotikai atima smegenis ir dar nepamenu ką...

Prancūzų

La langue française

Kalbos nešiotojų skaičius

77 milijonai, kaip antrąją kalbą vartoja 150-220 milijonai.

Oficiali kalba

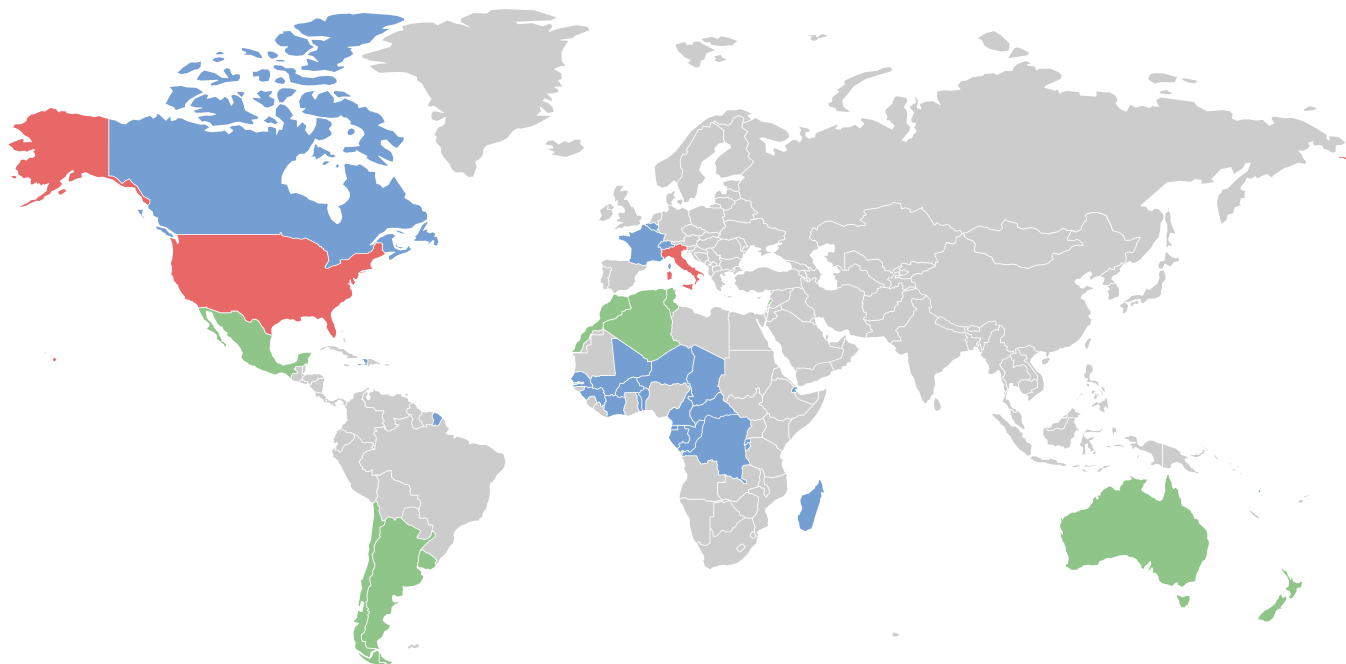
Prancūzijoje, Belgijoje,
Šveicarijoje, Monako,
Liuksemburge, ES, Kanadoje,
Haityje, Vanuatu, ir 21 šalyje

Mažumos kalba

Italija, JAV

Diasporos kalba

Alžyre, Argentinoje, Australijoje,
Kanadoje, Čilėje, Libane,
Meksikoje, Maroke, Naujoje
Zelandijoje, Tunise, Urugvajuje

ABC

Abėcėlė

40 raidžių (26 lotynų abėcėlės raidės + raidės diakritiniais ženklais)

Gramatiniai linksniai

0

Kalbos kodas

fr, fra, fre

Lingvistinė tipologija

Flektyvus, *polisintetinės šnekamosios kalbos funkcijos*, *SVO*

Kalbų šeima

Indoeuropiečių šeima, romanų kalbų grupė

Dialektų skaičius

Keletas Europoje (skirtingi dialektų variantai Prancūzijoje, Šveicarijoje), keletas Kanadoje, Luizianoje, Afrikoje, Naujojoje Kaledonijoje...

Ilgiausias žodis

anticonstitutionnellement

(25 raidės) "antikonstitucinis"

Įdomus žodis arba sakinys

sans doute

Žodžiai reiškia "be" ir "neabejotinai", bet visa išraiška iš tikrųjų reiškia "turbūt", o ne "neabejotinai".

amour

Prancūzų kalboje žodis "meilė" yra vyriškos giminės vienaskaitoje, bet daugiskaitoje moteriškos giminės.

â à a b c ç d é è ë E ê f g h î i j k l
m n ò O œ p q r s t û ù U ü V w X
y ÿ Z

Žodžių kamienai

Miaou!

Wouah! Ouah!

Cocoricooo!

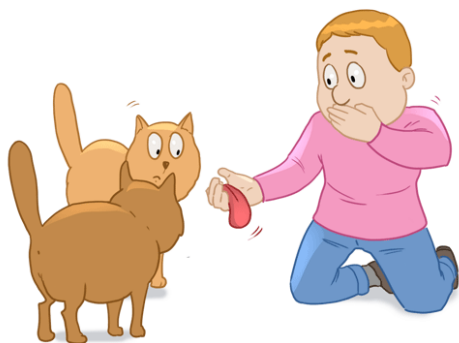
Crac! Crash! Bang!

Eh!

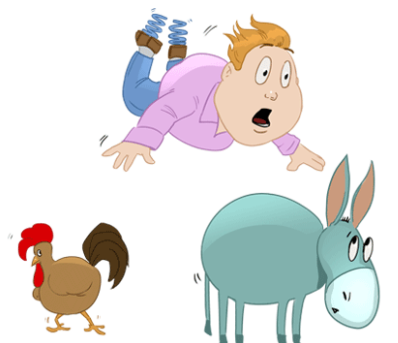
Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Donner sa langue aux chats.

Atiduoti kažkieno liežuvį katinam

Išplepėti tai, ką nereikia.

Sauter du coq à l'âne.

Peršokti nuo gaidžio ant asilo

Šnekėti apie daug ką be jokio ryšio

Avoir un bœuf sur la langue.

Jautiena ant liežuvio

Tylėk

Prendre la mouche.

Stverti musę.

Supykti

Parler français comme une vache espagnole.

Kalbėti prancūziškai kaip ispanų karvė

Kalbėti laužyta prancūzų kalba

Romų

Romani čhib

Kalbos nešiotojų skaičius

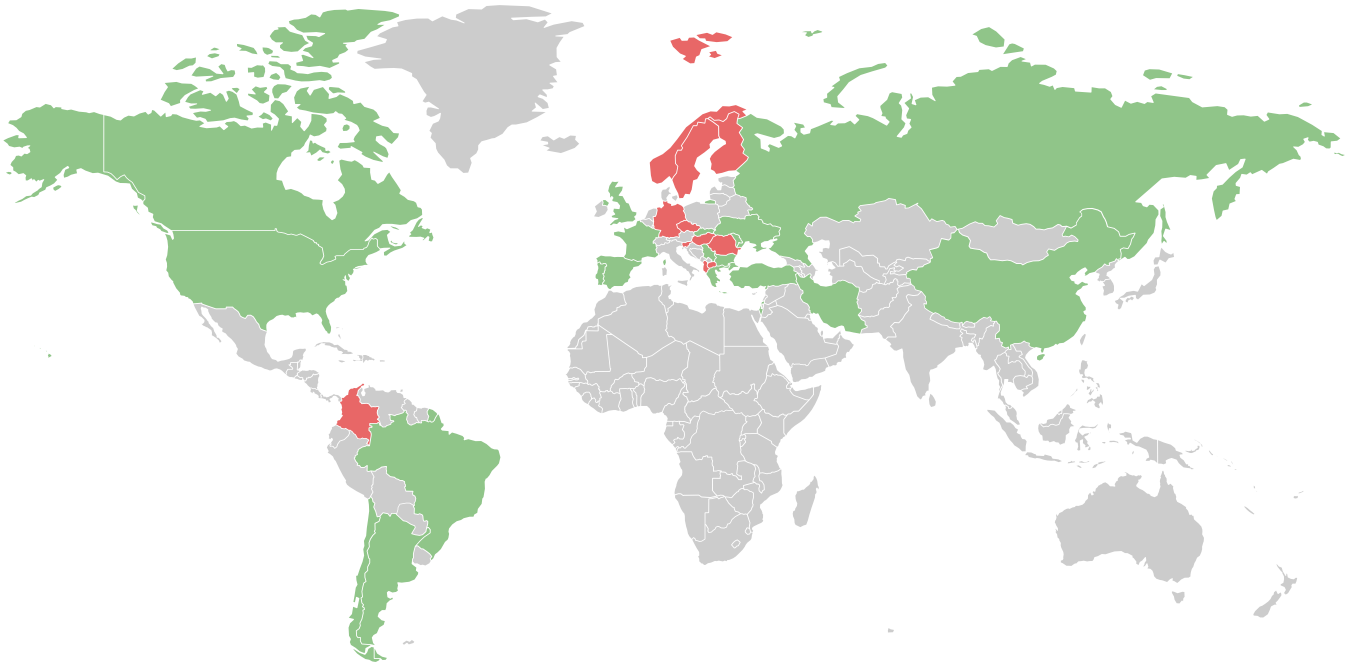
3 000 000

Mažumos kalba

Austrijoje, Kolumbijoje, Čekijoje, Suomijoje,
Vokietijoje, Vengrijoje, Kosove, Albanijoje,
Makedonijoje, Norvegijoje, Rumunijoje, Švedijoje,
Slovėnijoje, ES

Diasporos kalba

Daugelyje Europos šalių, Vakarų Azijoje ir
Amerikoje

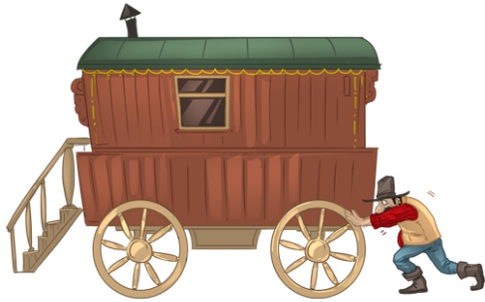
Įvadas

Romų kalba (**Romani čhib**, **Romane/s/**, **Romano/s/**) vienintelė Europoje atstovauja indoarijų kalbų atšaką indoeuropiečių kalbų šeimoje. Ja kalba nuo Sinkijang autonominio regiono Kinijoje, Irano, beveik visoje Europoje ir kitose užsienio šalyse.

Nors kai kurie Europos romai vis dar yra klajokliai, dauguma romų ir sinti šiandien jau - sėslūs. Maždaug nuo 10-ojo amžiaus romai pajudėjo iš Šiaurės Vakarų Indijos ir Pakistano (daug panašumų su šio regiono kalbomis galima rasti Rumunų kalboje) į vakarus. Keliaudama į Europą romų kalba pasiskolino persų, armėnų, graikų kalbų žodžių, tikriausiai jie buvo apsistoję ties rytinėmis Bizantijos sienomis, bet vėliau persikėlė toliau į vakarus, galbūt dėl turkų antpuolių. Jų buvimas buvo užfiksuotas Serbijoje, Kroatijoje 14 amžiuje. Jų kalboje jautėsi didelė graikų kalbos įtaka, ne tik žodyno, bet ir gramatikos. Vėliau buvo stiprioje slavų, rumunų, vengrų, vokiečių ir Pietų-Rytų turkų kalbų įtakoje.

Visi romai yra dvikalbiai arba daugiakalbiai, todėl savo kalbos praradimo rodiklis yra didžiulis. Tačiau romų kalba - gyva, ypač Rytų, pietryčių ir Vidurio Europoje. Gimtąja kalba kalbančių skaičių nustatyti sunku, tačiau ja tikriausiai kalba apie 3-4.000.000 žmonių, išsisklaidžiusių po beveik visą Europą, todėl tai yra labiausiai paplitusi kalba Europoje. Romai taip pat turi rašytinę kalbą su turtinga šiuolaikine literatūra, bet neturi visuotinai pripažintos rašybos, gramatikos ir leksikos. Būta bandymų sukurti bendrinę kalbą, bet jos, deja, neprigijo. Slovakijoje, Makedonijoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje (o kartais ir kitur) regioninės kalbos normos vystosi, tačiau pagrindinė kliūtis tolesniam jų plitimui yra mažas romų raštingumo lygis. Deja, romai turi kitų problemų nei rūpintis gražia senovine kalba, artimiausia sanskrito kalbos giminaitė. Romų kalbos naudojimas internete rodo kai kurias suvienodinimo tendencijas, kurios galbūt įtakos ateityje vystant standartinę romų kalbą. Romų kalba turi tam tikrą pripažinimo laipsnį, tai - mažumos kalba Kosove, Makedonijoje, Rumunijos, Kroatijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Vokietijoje, Suomijoje, Vengrijoje, Norvegijoje, Švedijoje ir Austrijoje.

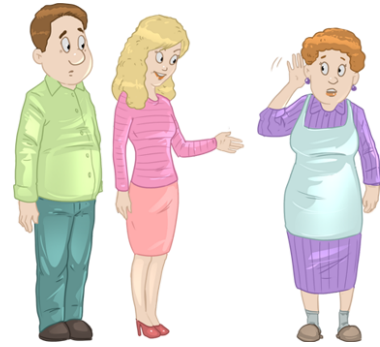
Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Das dab ka i roata le neve vurdoneski.

Nori - pagrūsime po naujo vagono ratu.

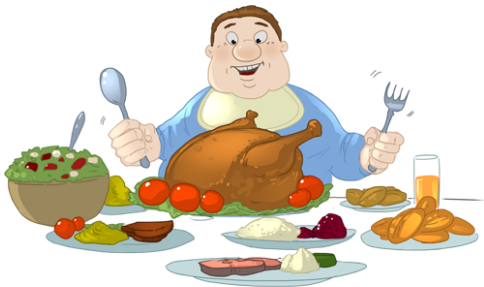
Jauniki, marš namo!

Rode chia bora le kanensa tai te na le yakensa.

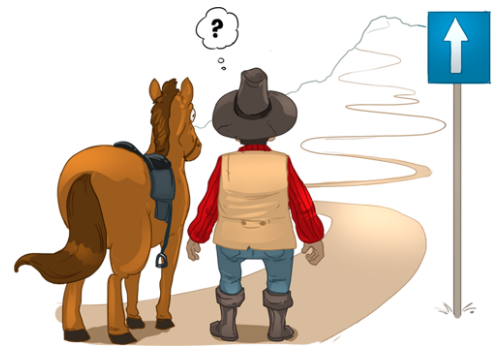
Rinkites marčią ne pagal akis, o pagal tai, ką apie ją žmonės sako.

Daugiau dėmesio skiria savo personai nei verta.

Kon khal but, khal peski bakht.

Kas daug valgo, griaua savo laimę.

Nashti zhas vorta po drom o bango.

Negali eiti tiesiai, kai kelias kreivas.

Ajsi bori lachi: xal bilondo, phenel londo.

Ta marčia gera, kuri valgo nesūdytą putrą, o sako, kad druskos gana.

Rumunų

Limba română

Kalbos nešiotojų skaičius

apie 24 milijonus (Rumunijoje ir Moldavijoje)

Oficiali kalba

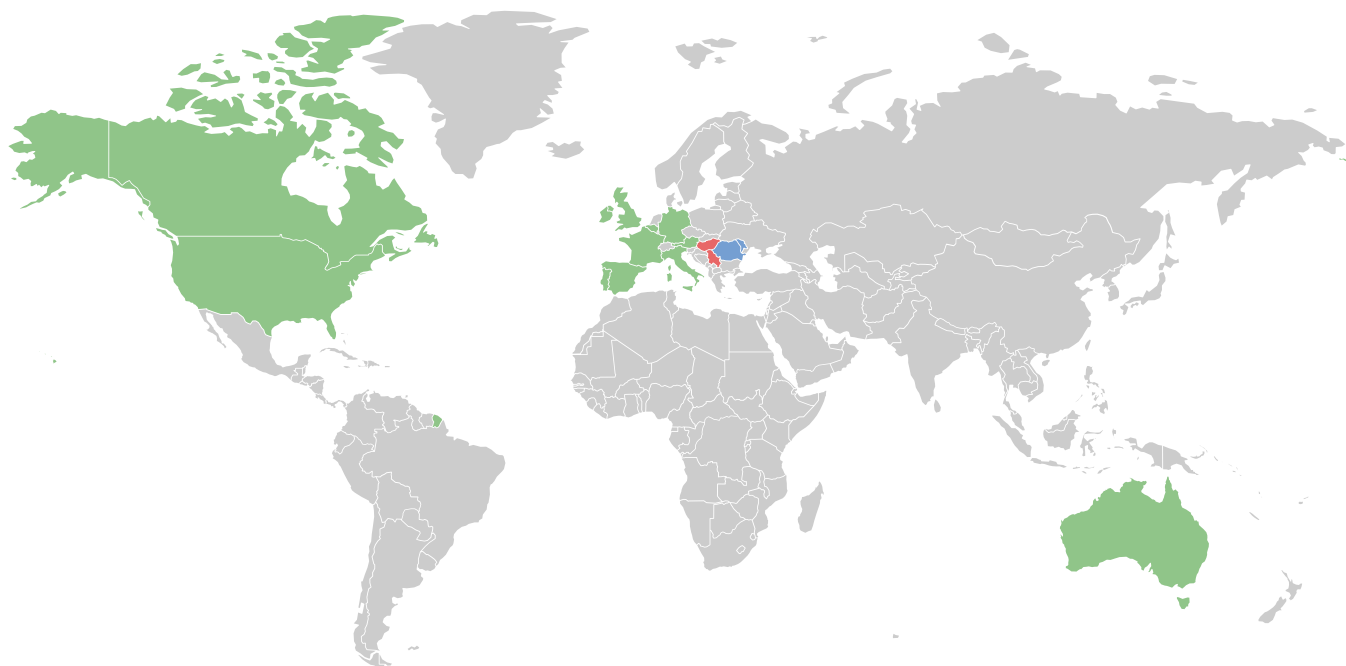
Rumunijoje, Moldavijoje,
(Padniestrė), ES

Mažumos kalba

Serbijoje, Vengrijoje

Diasporos kalba

Italijoje, Ispanijoje, JAV,
Vokietijoje, Didžiojoje
Britanijoje, Kanadoje, Austrijoje,
Prancūzijoje, Belgijoje,
Portugalijoje, Kipre, Australijoje,
Airijoje

ABC

Abėcėlė

Lotynų/ 31 raidė; Kirilicos abėcėlė naudojama Transnistrijoje.

Gramatiniai linksniai

2

Kalbos kodas

ro, rum, ron

Lingvistinė tipologija

Flektyvus, *pro-drop*, *SVO*

Kalbų šeima

Indoeuropiečių kalbų šeima, romanų kalbos

Dialektų skaičius

3 pagrindinės grupės (Aromanų, Megleno-Romanų, Istro-Romanų)

Ilgiausias žodis

pneumonoultramicroscopicsilicovolcaniconiozã
pneumonoultramikroskopiksilikovolkanokoniosis
44 raidės

Įdomus žodis arba sakinys

acioaiei
amalgama
8 raidžių žodis su viena priebalse

Rašyba ir tarimas

aăâbcdEFGHIîjklmn
Op_qrSşTţUvwxyz

Žodžių kamienai

miau

ham ham

cucurigu

groh groh

mu

meee, beee

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

**Cine se scoală de dimineață, departe
ajunge.**

Tas, kuris atsibunda anksti, nueina toli .
Ankstyvas paukštelis gauna kirminą.

Fiecare pasăre pe limba ei piere.
Paukštis visada žūsta tik dėl savo liežuvio.
Lūpos dažnai gailisi savo ištartų žodžių.

Dar din dar se face rai.
Dovana po dovanos sukuria rojų.
Geriau duoti negu imti.

Bine faci, bine găsești.
Darydami gerą, surasite gėrį.
Gėris visada sugrįžta atgal.

Rusų

Русский язык

Kalbos nešiotojų skaičius

> 150 000 000

Oficiali kalba

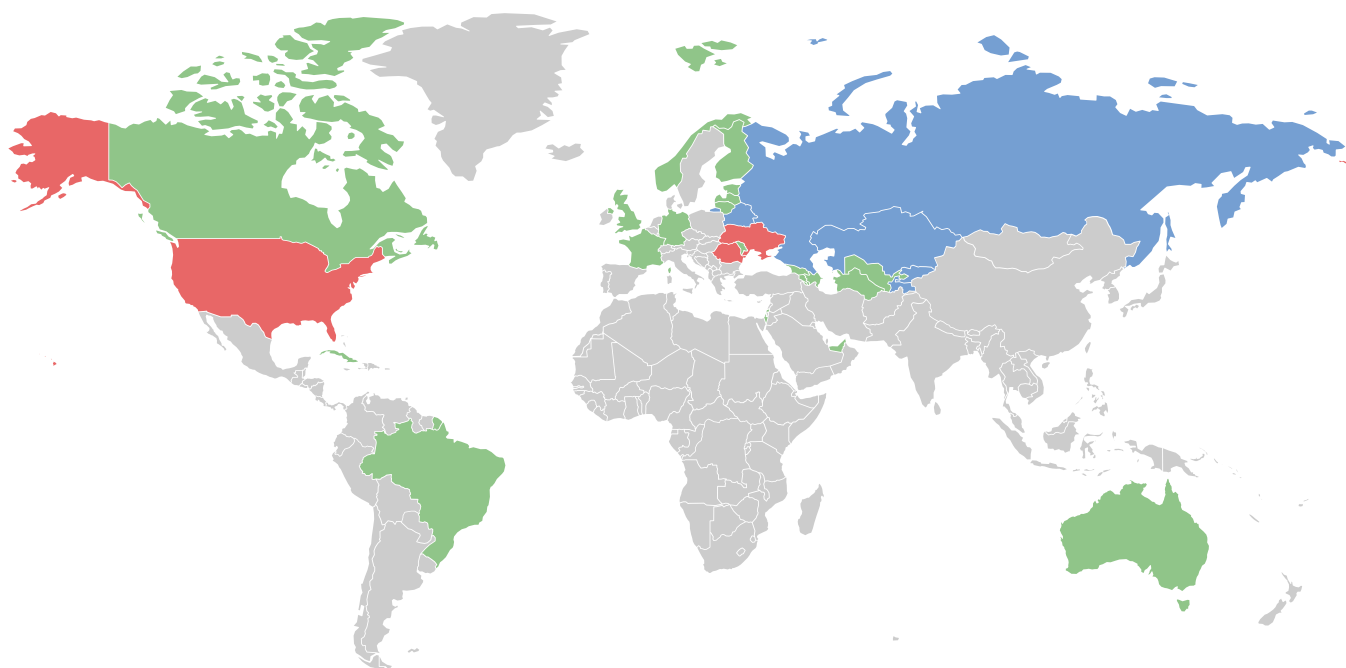
Rusijos Federacijoje,
Baltarusijoje, Kazachstane,
Kirgizijoje, Tadžikistane

Mažumos kalba

Ukrainoje, JAV, Rumunijoje

Diasporos kalba

Uzbekistane, Kazachstane,
Kanadoje, JAV, Izraelyje,
Latvijoje, Moldovijoje,
Turkmenistane, Vokietijoje,
Brazilijoje, Suomijoje, Lietuvoje,
Prancūzijoje, Australijoje,
Kuboje, Jungtinėje Karalystėje,
Estijoje, Azerbaidžane,
Gruzijoje, Armenijoje,
Norvegijoje.

Rašyba ir tarimas

Šiuolaikinėje rusų abėcėlėje yra 33 raidės (kai kurios atrodo, kaip graikų abėcėlės raidės, kai kurios gali būti pažįstamos kaip matematiniai ženklai):

а б в г д е ё ж з и й к л м
н о п р с т у ф х ц ч ш щ ь ы
ъ э ю я

Žodžių kamienai

мяу

гав-гав

кукареку!

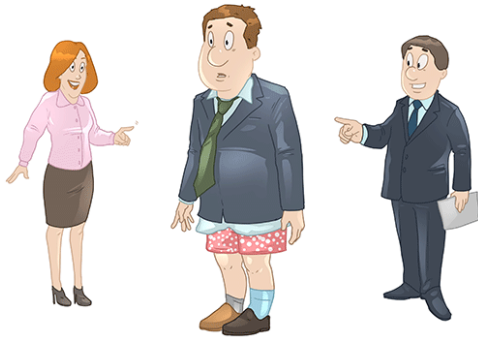

бум!

хм...

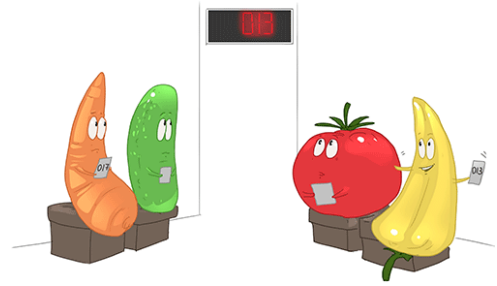
Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Поспешись – людей насмешись.

Paskubėsi - žmones prajuokinsi. (Neskubėk ir būsi pirmas).

Jeigu paskubėsi, padarysi ką nors ne taip.

Всякому овощу своё время.

Kiekvienai daržovei savo laikas.

Kiekvienam savas laikas.

В гостях хорошо, а дома лучше.

Svečiuose gerai, o namuose geriausia.

Svečiuose gerai, namuose geriausia.

Slovakų

Slovenský jazyk

Kalbos nešiotųjų skaičius

apie 4,6 mln. kalbos nešiotųjų Slovakijoje plus emigrantai.

Oficiali kalba

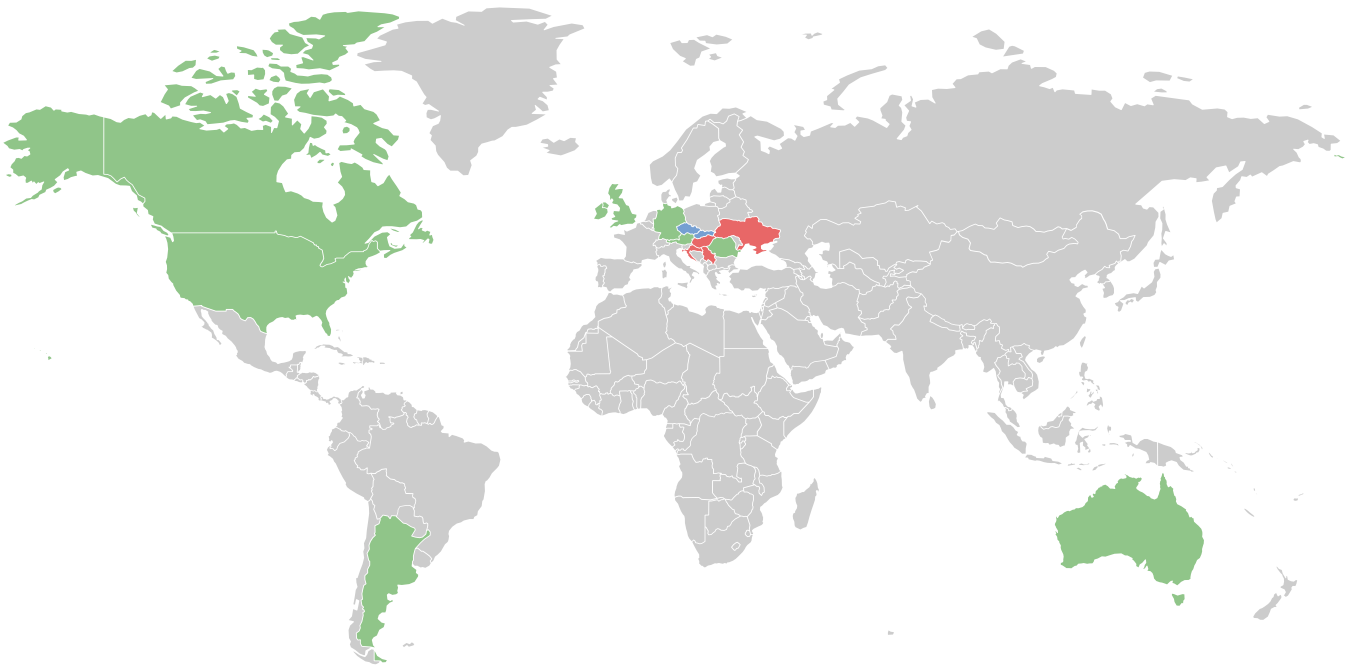
Slovakijoje, Čekijos Respublikoje gali būti naudojama beveik visuose oficialiuose bendravimo lygiuose, ES

Mažumos kalba

Vengrijoje, Serbijoje, Ukrainoje, Kroatijoje

Diasporos kalba

Čekijos Respublikoje, Vengrijoje, Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje, Airijoje, Austrijoje, Ukrainoje, JAV, Kanadoje, Argentinoje, Australijoje

ABC

Abėcėlė
46 raidės

Gramatiniai linksniai
6

Kalbos kodas
sk, slo, slk

Lingvistinė tipologija
Flektyvus , *pro-drop* , *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių kalbų šeima, vakarų slavų kalba (kartu su čekų, lenkų, serbų ir išnykusiomis polabų, slovinskių kalbomis)

Dialektų skaičius
3 pagrindinės grupės, 6 pogrupiai, maždaug 30 dialektų

Ilgiausias žodis

najneskomercionalizovávateľnejšieho
Aukščiausio laipsnio nekomercializuojamas, vyriškos giminės, vienaskaitos kilmininko linksnis

Įdomus žodis arba sakinys

Strč štvrtprst skrz krk.
Smeik ketvirtį piršto į kaklą.

Rašyba ir tarimas

a á ä b c ě d d' dz dž e é f g h ch i í j
k l í l' m n ň O ó ô p q r r' s š t ť u
ú V w x y ý z ž

Nuorodos

Daugiakalbė svetainė slovakų kalbos mokymuisi: <http://slovak.e.u>

Žodžių kamienai

mňau

hav

kikirikí

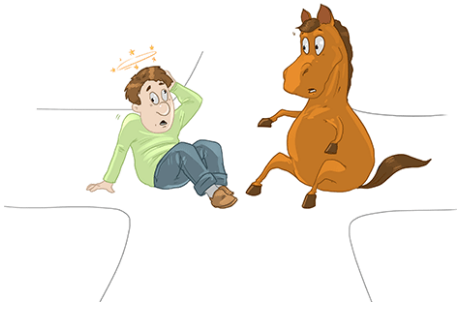

bum, buch

hm, mhm

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Čo si sa s koňom zrazil?

Ar jūs susidūrėte su arkliu?

Išprotėjot?

Urobiť dieru do sveta.

Padaryti skylę į pasaulį.

Daryti kažką nepaprasto.

Má deravé ruky.

Kiaurarankis.

Kerėpla.

Hodiť flintu do žita.

Šaudyk į rugius (Gaudyk vėją laukuose).

Pasiduoti, nustoti tai daryti.

Slovėnų

Slovenski jezik

Kalbos nešiotojų skaičius

2,4 milijono

Oficiali kalba

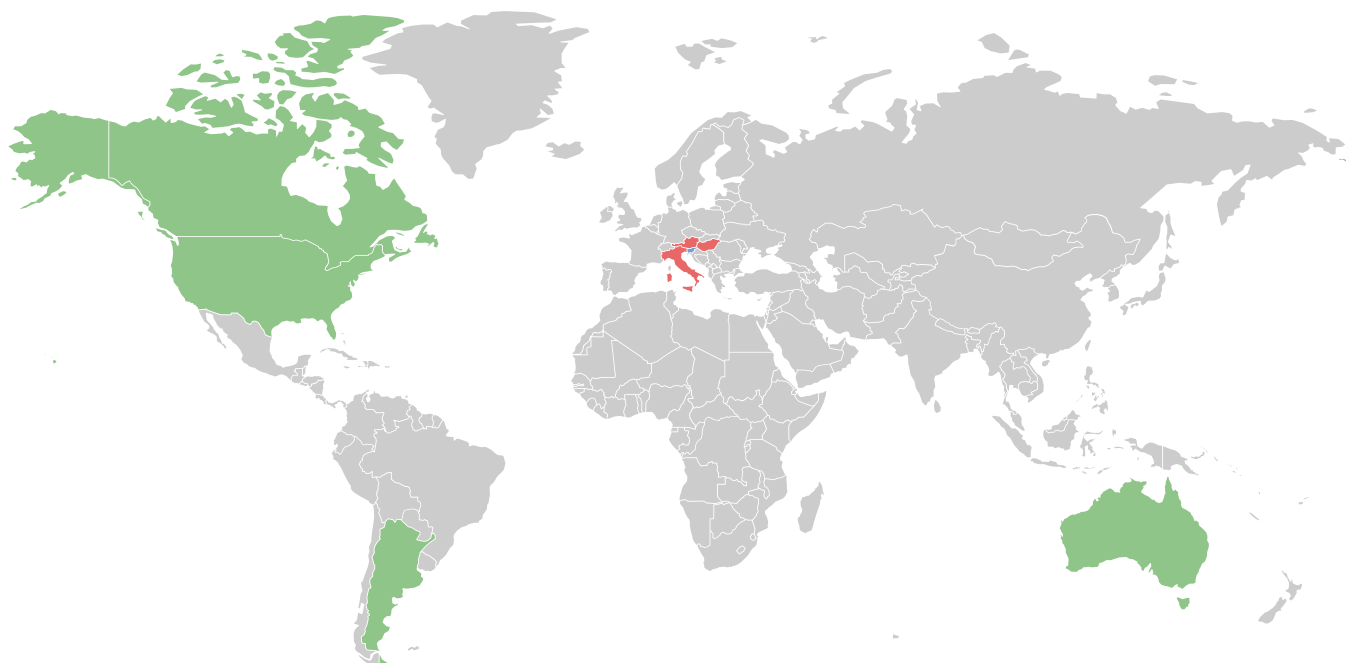
Slovėnijoje, ES

Mažumos kalba

Austrijoje, Italijoje, Vengrijoje

Diasporos kalba

Argentinoje, JAV, Australija

ABC

Abėcėlė
25 raidės

Gramatiniai linksniai
6

Kalbos kodas
sl, slv

Lingvistinė tipologija
Flektyvus, *pro-drop*, *SVO*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių kalbų šeima, Slavų kalbų grupė,
pietų slavų pogrupis

Dialektų skaičius
Apie 50

Ilgiausias žodis
dialektičnomaterialističen
materialistinė dialektika

Įdomus žodis arba sakinys
midva
mes du
išrinktas gražiausiu slovenišku žodžiu

Rašyba ir tarimas

abcčde_fghijklmno
pr_stuvzž

Žodžių kamienai

mijau

hov-hov

kikiriki

bum

hm

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Vola primeš za roge, človeka za besedo.

Jautį pagausi už ragų, o žmogų už liežuvio.

Žmogus laikosi duoto žodžio, ir įvykdo, kąžadėjo.

**Ogibaj se kozla od spredaj, konja od zadaj,
zlega človeka pa od vseh strani.**

Venk ožkos iš priekio, arklio iš galo, o blogo
žmogaus iš bet kurios pusės.

Venkite piktų žmonių.

**Nobena juha se ne poje tako vroča, kakor
se skuha.**

Verdančios sriubos niekas nevalgo.

Palaukite truputį ir problema nebeatrodys tokia siaubinga.

Povsod je lepo, a doma je najlepše.

Visur gražu, bet namuose - gražiausia.

Nėra geresnės vietos nei namai.

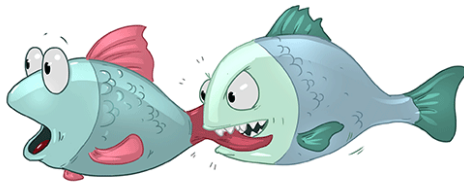
Greitakalbės

Pešec čez cestišče.
Pėstysis pereinantis gatvę.

Klop pod klopjo.
Erkė po suolu.

Riba ribi grize rep.
Žuvis žuvies uodegą kanda.

Suomių

Suomen kieli

Kalbos nešiotųjų skaičius

4994490, įskaitant 4700000 Suomijoje

Oficiali kalba

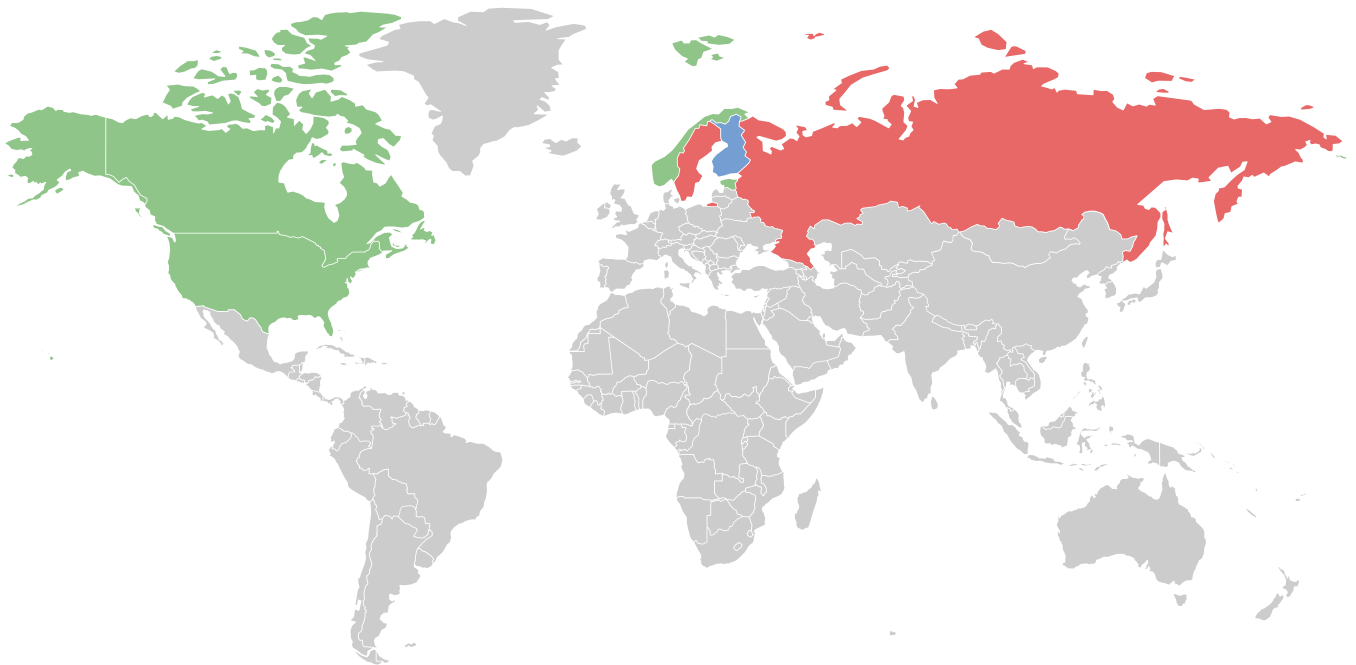
Suomijoje, ES

Mažumos kalba

Švedijoje, Karelijoje (Rusijos
Federacijoje)

Diasporos kalba

Švedijoje, Estijoje, Norvegijoje,
Jungtinėse Valstijose, Rusijos
Federacija, Kanada

ABC

Abėcėlė

29 (26 raidės lotynų abėcėlės + ä, ö, å)

Gramatiniai linksniai

15

Kalbos kodas

fi, fin

Lingvistinė tipologija

agliutinacinis , sudėtinis , balsių harmonija , pro-drop , SVO

Kalbų šeima

Finougrų (Uralo) šeimų grupė, finų-Volgos grupė, Pabaltijo-finų pogrupis

Dialektų skaičius

Trys pagrindinės dialektų grupės: šiaurės dialektai (**Keski- ja pohjoispohjalaiset murteet, peräpohjalaiset murteet**), rytų dialektai (**savolais- ja kaakkoismurteet**) ir vakarų dialektai (**lounaismurteet, lounaiset välimurteet, hämäläismurteet, Etelä-Pohjanmaan murre**).

Ilgiausias žodis

epäjärjestelmällistytämättömyydellänsäkäänköhän

Ne dėl jos neorganizuotumo, kaip tu pagalvojai

Įdomus žodis arba sakinyš

Vasta vastaa vasta vastaavasta vastavastaavasta.

Vonios šluotelė priklauso tik asmeniui, atsakingam už vonios šluotelę.

Rašyba ir tarimas

a_ą ä_{bc} d e_f g h i j k l m n o
ö p_q r s t u_w v_x y z

Žodžių kamienai

miau

hau hau

kukko kiekuu

nöff

ammuu

mäh

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

kylmä kuin ryssän helvetissä

šalta kaip rusų pragare
labai šalta

käydä kimppuun kuin sika limppuun

užgriuvo kaip kiaulė ant kepalo
pavydžiai stverti

nostaa kissa pöydälle

pasodinti katę ant stalo
leptelėti ne į temą

peukalo keskellä kämmentä

nykštys viduryje rankos
apie kažką tai, kas nesugeba gerai dirbti rankomis

mennä päin mäntyä/penkin alle

eiti prieš pušį/po suolu
patirti nesėkmę

Švedų

Svenska

Kalbos nešiotojų skaičius

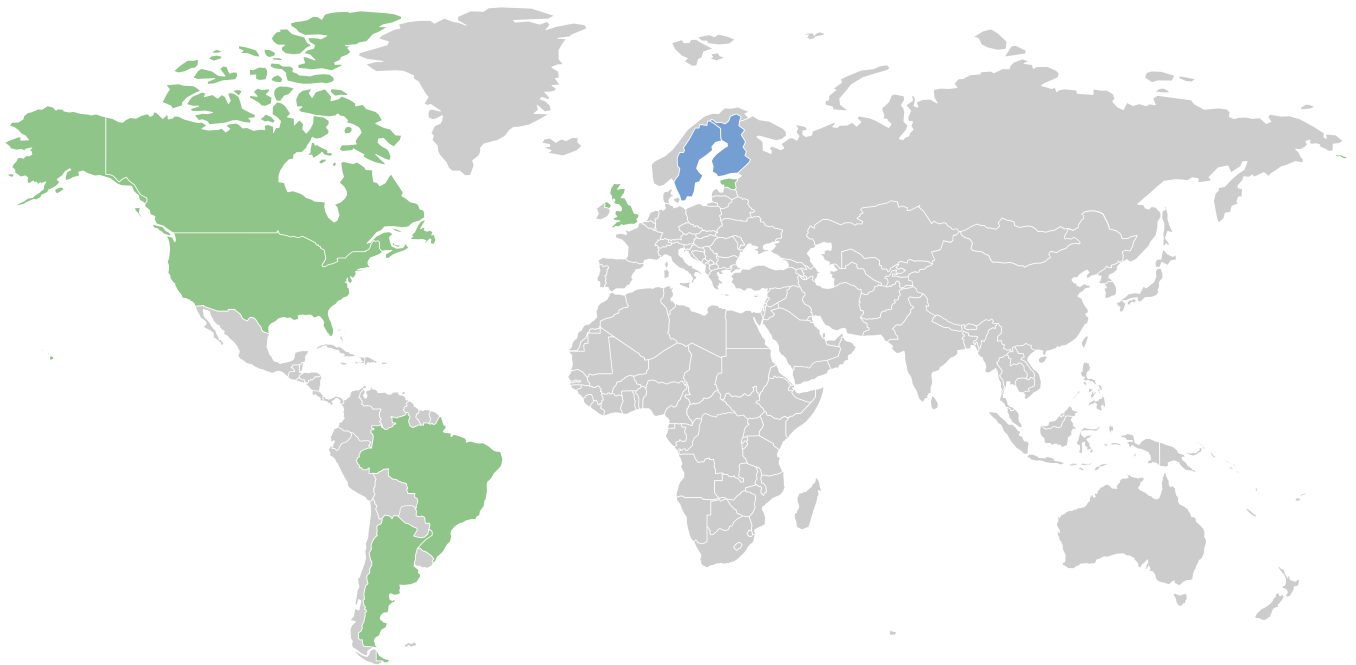
9 milijonai

Oficiali kalba

Švedijoje, Suomijoje, ES, Šiaurės šalių taryboje

Diasporos kalba

JAV, Didžiojoje Britanijoje, Kanadoje, Estijoje, Argentinoje, Brazilijoje

ABC

Abėcėlė

29 (26 lotynų abėcėlės raidės + ã, ä, ö)

Gramatiniai linksniai

0

Kalbos kodas

sv, swe

Lingvistinė tipologija

Saikingai *flektyvus*, *sudėtinis*, *SVO*

Kalbų šeima

Indoeuropiečių kalbų šeima, Šiaurės Germanų šaka, Rytų Skandinavų grupė

Dialektų skaičius

6 pagrindinės grupės: norlando, suomių, švedų lanko, gotlando, pietų švedų (skonelando)

Ilgiausias žodis

ursprungsbefolkningsorganisationerna
vietinių gyventojų organizacijos

Įdomus žodis arba sakinys

Sju skönsjungande sjuksköterskor skötte sjuttiosju
sjösjuka sjömän på skeppet.

Septynios gražiai dainuojančios slaugytojos rūpinosi
septyniasdešimt septyniais jūreiviais "Šanchajaus" laive,
pakirstais jūros ligos (greitakalbė).

Rašyba ir tarimas

aåäbcdefghijklmn
oöp_qrstuv_{wxyz}

Žodžių kamienai

mjau mjau

voff

kuckeliku

nöff nöff

mu mu

bä bä

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Det är ingen ko på isen.

Karvei ant ledo ne vieta.

Pavojaus nėra

Bara döda fiskar följer strömmen.

Tik negyva žuvis plaukia pasroviui.

Daryk tai, ką kiti daro, o ne versk save padaryti geriau ir pasiekti daugiau.

**Gräset är alltid grönnare på andra sidan
(staketet).**

Už tvoros žolė visada žalesnė.
Žmonės galvoja, kad kitomis aplinkybėmis jie būtų
laimesni.

I öknen är sanden billig.

Dykumoje smėlis - pigus.
Paklausos ir pasiūlos reikalavimai

med skägget i brevlådan

su barzda pašto dėžutėje
užklupti netikėtai

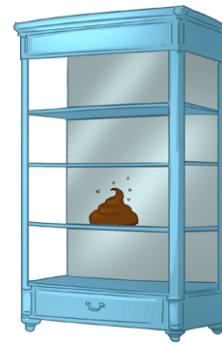
Hungern är bästa kryddan.

Badas - geriausias prieskonis.
Bet koks maistas skanus, kai esi alkanas.

**Ingen kan göra allt, men alla kan göra
något.**

Niekas negali padaryti visko, bet visi gali padaryti
ką nors.

Nu har du skitit i det blå skåpet.

Dabar tavo mėšlas tavo žydrojoje spintoje
Pademonstravai savo kvailumą

Turkų

Türk dili

Kalbos nešiotojų skaičius

daugiau nei 70 milijonų

Oficiali kalba

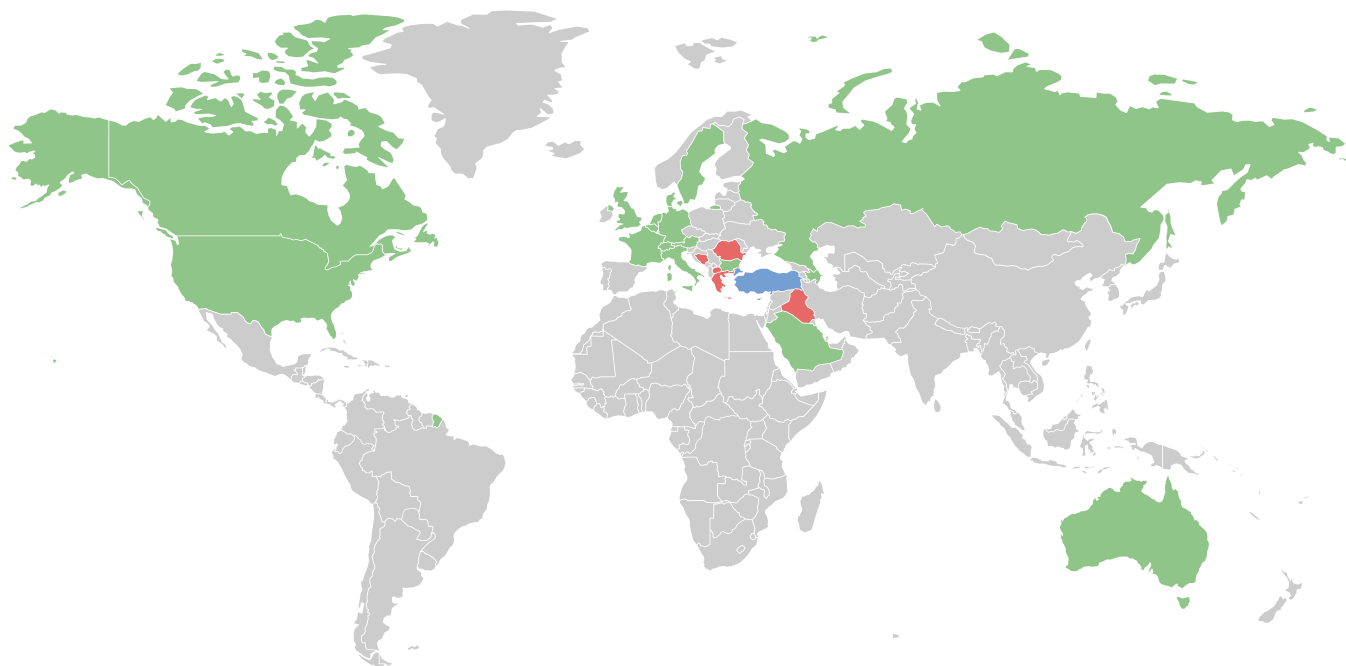
Turkijoje, Kipre

Mažumos kalba

Makedonijoje, Rumunijoje,
Bosnijoje ir Hercegovinoje,
Graikijoje, Irake, Kosove

Diasporos kalba

Vokietijoje, Prancūzijoje,
Austrijoje, JAV, Nyderlanduose,
Švedijoje, Saudo Arabijoje,
Šveicarijoje, Australijoje,
Rusijoje, Danijoje, Didžiojoje
Britanijoje, Kanadoje, Belgijoje,
Bulgarijoje, Italijoje,
Azerbaidžane...

ABC

Abécélė

Lotynų, 29 raidės, 21 priebalsė ir 8 balsės

Gramatiniai linksniai

6

Kalbos kodas

tr, tur

Lingvistinė tipologija

agliutinacinis, balsių harmonija, pro-drop, SOV

Kalbų šeima

tiurkų kalbų oguzų grupė

Dialektų skaičius

dialektų skaičius oficialiai nenustatytas

Ilgiausias žodis

ademimerkeziyetçilik
decentralizacija

Įdomus žodis arba sakinyš

**muvaffakiyetsizleştiricileştiriveremeyebilecekleri-
mizdenmişsinizcesine**

Tarytum jūs iš tų, kurių mes negalime lengvai paversti gamintojais nevykėliais.

Patį ilgiausią galimą žodį (su visomis priesagomis) sudaro 70 raidžių:

Rašyba ir tarimas

abcçdeffgğhlijklmnn
oöprrsştuüvyz

Žodžių kamienai

miyav

hav

kikiriki

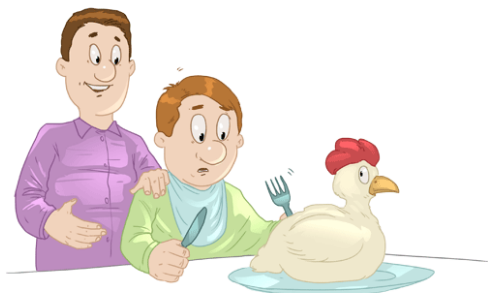
mö

me

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Hatır için çığ tavuk yenir.

Valgyti žalią vištą vardan kažko tai.

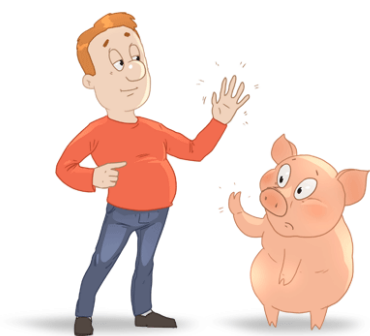
Vardan draugų padarysi bet ką.

Armut piş, ağzıma düş.

Kriaušė pati nukris, išvirs ir į burną įkris.

Naudojama aprašant tingių žmonių požiūrį.

Beş parmak bir değil.

Penki pirštai, tai - ne vienas.

Kiekvienas savaip supranta.

Parayı veren düdüğü çalar.

Tas, kas moka, tas ir švilpuką pučia.

Kas moka, tas ir muziką užsako.

Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.

Sakantis tiesą, išvaromas už devynių kaimų.

Sąžiningumas nėra geriausia politika./ Tiesos sakymas nieko, išskyrus nemalonumų, neatneša.

Vengrų

Magyar nyelv

Kalbos nešiotojų skaičius

apie 15 milijonų

Oficiali kalba

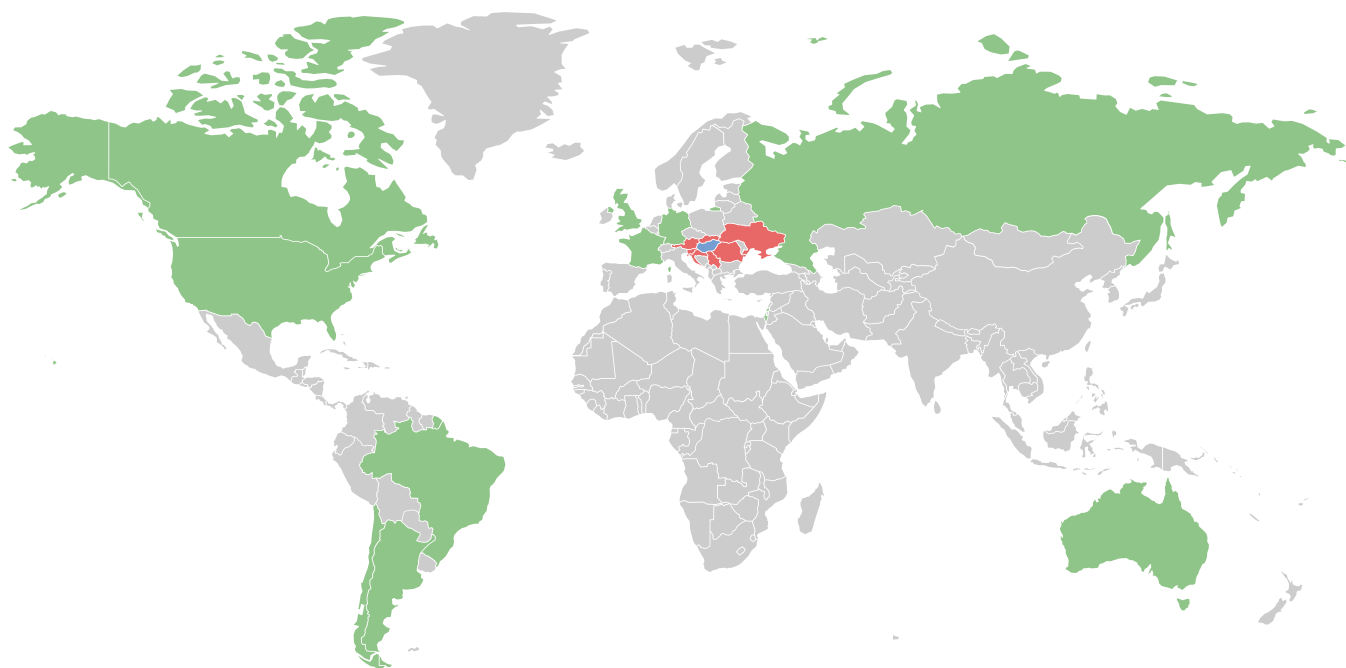
Vengrijoje: apie 10 milijonų.

Mažumos kalba

Rumunijoje (2mln.), Slovakijoje (1mln.), Ukrainoje (250000), Serbijoje, Chorvatijoje, Slovėnijoje (kartu apie 700000) ir Austrijoje (50000), regioninė kalba Slovakijoje, Serbijoje ir Slovėnijoje.

Diasporos kalba

JAV, Kanadoje, Izraelyje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Didžiojoje Britanijoje, Brazilijoje, Rusijoje, Australijoje, Argentinoje, Čilėje

ABC

Abécélė

44 raidės (lotynų abécélė + á é í ó ö ő ú ü ű)

Gramatiniai linksniai

18

Kalbos kodas

hu, hun

Lingvistinė tipologija

aglutinacinis , sudėtinis , balsių harmonija , pro-drop , laisva žodžių tvarka, SVO /SOV

Kalbų šeima

Ugrų kalba, gausiausia iš finougrų (uralo) kalbų šeimos

Dialektų skaičius

10

Ilgiausias žodis

**folyamatellenőrzésiügyosztályveze-
tőhelyettesképesítésvizsgálat**

Užklausa apie procesų valdymo skyriaus viršininko pavaduotojo kompetenciją

megszentségteleníthetetleniség

ši riba negali būti išniekinta

Įdomus žodis arba sakinys

Vengrai kalboje dažnai vartoja garsą "e", yra net žodžių žaidimas **Esperente**, kur galima vardinti tik žodžius su balse "e", pavyzdžiui:

**Egy remek rendszer, mellyel embereket, meg
rengeteg elemet megkereshetsz.**

Puiki sistema padedanti surasti žmonių ir daugybę kitų dalykų. (Internetas)

Lelkesen egekbe menetel hegyekben.

Jis entuziastingai ropsčiasi į kalną.

Sentencija su **ö /ø/**:

**Öt török öt görögöt döögönyöz örökös örömkök
között.**

Sakinys tik su balse "o": "Penki turkai lupa penkis graikus su malonumu".

Įdomūs faktai

Vardų, datos ir adreso rašymo tvarka kita, nei kitose europos kalbose:

Pavardė+vardas:

Kovács Mária, Kiss Péter

Miestas, gatvė, namo numeris:

Budapest, Gizella utca 3

Metas, mėnuo, diena:

2013.08.10.

Rašyba ir tarimas

a á b c cs d E é f g gy h i í
j k l ly m n ny O ó ö ő p q
r s sz t ty u ú ü ú V w x y Z zs

Žodžių kamienai

miau

vau

kukurikú

bumm

óóó

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Ez nekem kínai.

Man tai kinų kalba
man nesuprantama

Kutyakötelessége valakinek valami.

Ištikima (šuniška) tarnyba
Skolingas iki grabo lentos.

madárnak néz valakit

laikyti kažką už paukštį
laikyti kažką už kvailį, bandyti jį/ją apgauti

a béka feneke alatt

po varlės užpakaliu
Žemas lygis/žemiau bambos

örül mint majom a farkának

laimingas, kaip beždžionė savo uodegą suradus
labai džiaugiuosi

Vokiečių

Deutsche Sprache

Kalbos nešiotojų skaičius

95-100 milijonų (oficiali šalies kalba), dar 120 milijonų (kitose šalyse)

Oficiali kalba

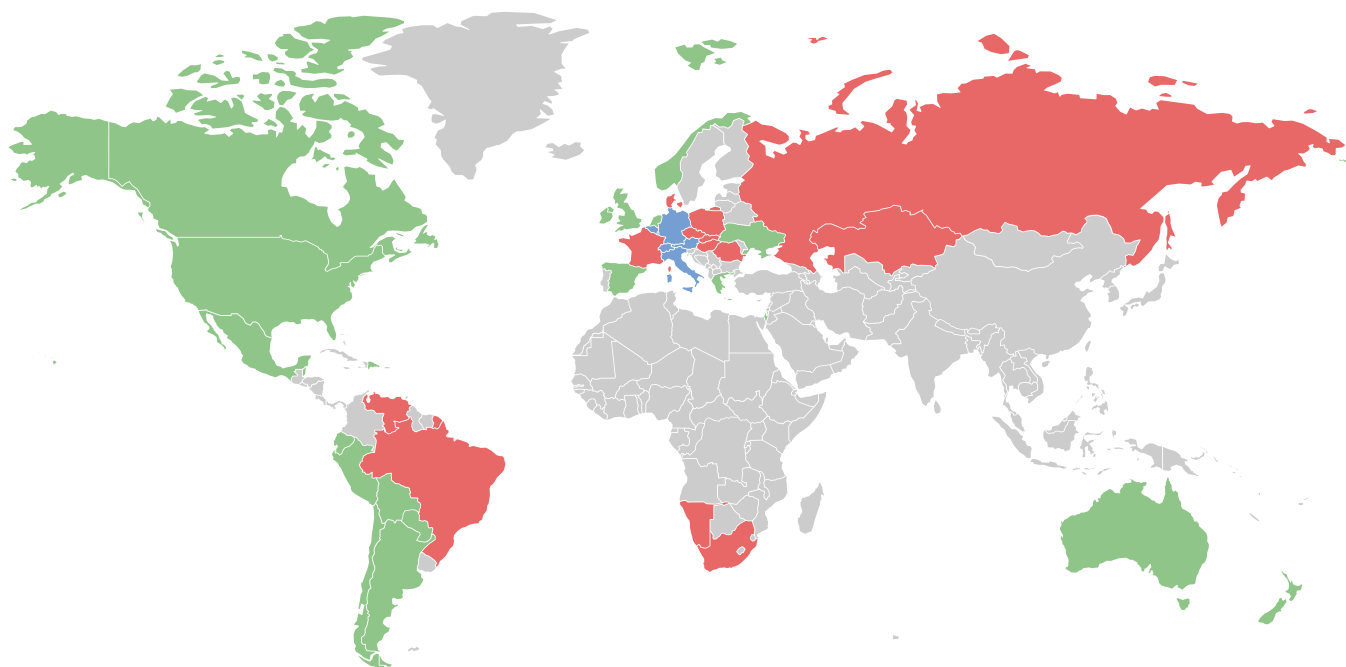
Vokietijoje, Austrijoje, Šveicarijoje, Italijoje (Pietų Tirolis), Lichtenšteine, Liuksemburge, Belgijoje, Eurosajungoje, Šiaurės Taryboje

Mažumos kalba

Prancūzijoje (1,2 milijono), Čekijoje (30000), Danijoje (20000), Vengrijoje (35000-200000), Kazachstane (360000), Italijoje (33000), Namibijoje (30000), Lenkijoje (150000), Rumunijoje (45000), Rusijoje (850000), Slovakijoje (5500), Brazilijoje (900000), Pietų Afrikoje (30000 - 50000), Vatikane (Šveicarų Gvardija), Venesueloje (Tovaro kolonija).

Diasporos kalba

JAV, Brazilija, Argentina, Kanada, Meksika, Australija, Pietų Afrikos Respublika, Čilė, Paragvajus, Naujoji Zelandija, Namibija, Didžioji Britanija, Peru, Ispanija, Izraelis, Ekvadoras, Ukraina, Dominikos Respublika, Graikija, Airija, Belizas.

ABC

Abėcėlė
26 raidės

Gramatiniai linksniai
4

Kalbos kodas
de, deu, ger

Lingvistinė tipologija
Flektyvus, *sudėtinis*, *SOV/V2*

Kalbų šeima
Indoeuropiečių šeima, germanų atšaka, vakarų vokiečių grupė, viršutinių vokiečių.

Dialektų skaičius
Keli šimtai, dešimtys su ISO 639-3 kodais, kai kurie iš jų pretenduoja į savarankiškų kalbų statusą: žemutinių vokiečių, centrinių vokiečių, viršutinių vokiečių (su švabais), jidiš, Liuksemburgo, Pensilvanijos vokiečių.

Ilgiausias žodis

Telekommunikationskundenschutzverordnung
telekomunikacinės sferos klientų apsaugos direktyva

Nachrichtenübermittlungsbeschleunigungssystem
naujienų perdavimo spartinimo sistema

Įdomus žodis arba sakinytis

Angtschweiß

šaltas prakaitas

8 priebalsės

Batterieeier

baterijos kiaušiniai

5 balsės

Milieuinflüsse

aplinkos įtaka

5 balsės

Rašyba ir tarimas

Vokiečių abėcėlėje - 26 raidės, greta naudojami diakritiniai ženklai, žymintys umlautinius garsus, virš a, o ir u (**ä, ö, ü**), taip pat speciali raidė (**ß**) dusliai "s" po ilgųjų balsių.

a ä b c d e f g h i j k l m n o
ö p q r s ß t u ü v w x y z

Nuorodos

Daugiakalbė svetainė vokiečių kalbos mokymuisi: <http://deutsch.info>

Žodžių kamienai

miau

wau wau

kikeriki

grunz

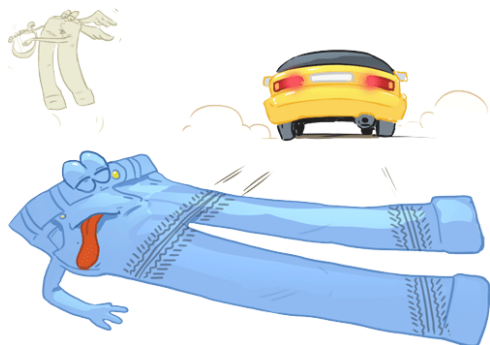

muuh

bähh bähh

Juokingos ar keistos tradicinės patarlės ir posakiai

Alles tote Hose.

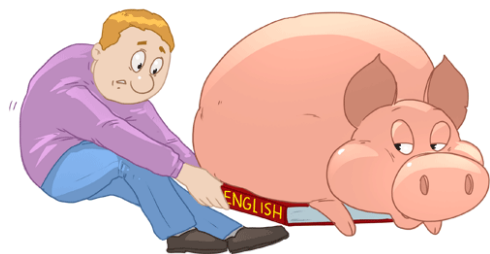
Tai visos negyvos kelnės.

Mirtinai nuobodu. Šis išsireiškimas įkvėpė vokiečių pank-grupę iš Diuseldorfo - *Die Toten Hosen*

Du gehst mir auf den Wecker/Keks.

Tu lipi ant mano žadintuvo/mano sausainių
Užknisote.

Dein Englisch ist unter aller Sau.

Tavo anglų žemiau nei pas kiaules
Tavo anglų kalba siaubinga

In Teufels Küche kommen.

Eiti į velnio virtuvę
Turime didelių problemų

Abwarten und Tee trinken.

Palauk ir išgerk arbatos
Palauksim ir pažiūrėsime, kas gausis